

СТО И ТРИДЕСЕТО ЗАСЕДАНИЕ

*София, вторник, 7 май 1991г.**(Открито в 15 ч. 05 м.)*

Председателствували: заместник-председателите Гиньо Ганев и Иван Глушков

Секретар: Николай Слатински

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ (*зъни*): Господа, има необходимия кворум. Заседанието се открива.

Проектът за дневен ред ви е разделен.

1. Второ четене на проекта за Търговски закон.
2. Изложение на председателя на Министерския съвет във връзка с посещението и разговорите му в Брюксел (29-30 април 1991 г.).
3. Проект за решение за удължаване на срока за внасяне на актуализиран проект за бюджет за 1991 г.

4. Проект за решение за отпускане на еднократен безлихвен заем от Българска народна банка на Главно управление "Социално осигуряване".

Има ли други предложения? Имате думата, господин Гяуров.

ТЕОДОР ГЯУРОВ: Уважаеми господин председателю! В този парламент никога не съм поставял дребнави въпроси, не съм правил политическа пропаганда и съм се стремял да говоря по същество. Моля ви да изслушате предложението ми. От него аз не търся партийни дивиденди. Проблемът, струва ми се, е много по-важен от нашите политически разправии.

На 5 май Българска телеграфна агенция предаде официално мнение на господин Желев в качеството му на Президент на Република България, изложено в испанския вестник "АВС", в което той твърди, че не вижда пряка заплаха от военен преврат, но същевременно - цитирам думите му (според вчерашния брой на вестник "Демокрация") "не отхвърлям военна намеса, ако нещата се усложнят."

Колегите дипломати тук могат да ни преведат тази фраза от дипломатически на нормален език, за да разбирам какви изводи си правят читателите на въпросния вестник. Аз бях шокиран от две случки през вчерашния ден.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Моля ви да далете предложението по дневния ред.

ТЕОДОР ГЯУРОВ: Имам само две изречения. Ще кажа и предложението. Сугрипта по радното двама българи, натурализирани американски бизнесмени, се позоваха на президента, че положението в България е все още нестабилно.

но и не позволява да се инвестира там. Следобед срещнах мой познат - търговец, който само изгъшка: "Продаднаха ми сделките с Испания!". Нека да оставим настрана другите аспекти на това изявление, но как ще реагират след казаното настоящите и бъдещите кредитори на икономическата ни реформа? С какви гаранции за сигурност ще са те след тази оценка на първия държавен мъж? Как западните инвеститори ще тръгнат към България да вложат капиталите? *(Група депутати от Съюза на демократичните сили удрят по банките в знак на протест.)*

Господа, този въпрос засяга пряко и вас!

РЕПЛИКА НА ДЕПУТАТ ОТ СДС: Въпросът не е поставен коректно!

ТЕОДОР ГЯУРОВ: Колко ще струва всичко това на националната ни икономика? Господа, аз съм дълбоко убеден в почтеността, в честността и добронамереността на нашия президент. Досега той е доказал неведнъж тези си качества. Но за да не допуснем превратно, злонамерено тълкуване на неговата фраза, за да запазим доверието на западните си кредитори и инвеститори - моля ви да подкрепите предложението ми в най-къс срок, по възможност още днес, да поканим господин Желев в Народното събрание, да го помолим да обясни мисълта си и евентуално официално от тази най-висока трибуна да опровергае изнесеното във вестника, ако информацията е деформирана, за което имам сериозни съмнения. Моля да ме подкрепите. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Същински предложения по дневния ред има ли? Имате думата, господин Стойчев.

ЛАЗАР СТОЙЧЕВ: Имам процедурно предложение към Бюрото на Великото Народно събрание.

Господа, на 19 май 1991 г. български имигранти се завръщат от многогодишно изгнаничество. Това завръщане ще стане през контролно-пропускателен пункт "Кулата" на българо-гръцката граница. Вероятно е те да не притежават лични документи, изисквани от действащото българско законодателство. Поради това ние, от Клуба на репресираните след 1945 г. искаме и настояваме меродавните български власти да вземат необходимите мерки, за да не се допусне ново оскърбяване на тези борци за свобода и демокрация при стъпването им на родна земя.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Гласувайте, господа, предложението за дневен ред.

Дневният ред се приема при 238 гласували за, 2 - против, и 3 - въздържали се.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Второ четене на проекта за Търговски закон.

2. Изложение на председателя на Министерския съвет във връзка с посещението и разговорите му в Брюксел (29-30 април 1991 г.)

3. Проект за решение за удължаване на срока за внасяне на актуализиран проект за бюджет за 1991 г.

4. Проект за решение за отпускане на еднократен безлихвен заем от Българската народна банка на Главно управление "Социално осигуряване".

Преминаваме към разглеждане на точка първа:

ВТОРО ЧЕТЕНЕ НА ПРОЕКТА ЗА ТЪРГОВСКИ ЗАКОН.

Има думата докладчикът на Комисията по икономическата политика господин Карамфилов. Моля представител на Законодателната комисия също да дойде до трибуната.

Напомнете докъде бяхме стигнали, господин Карамфилов.

ДОКЛАДЧИК ЗАХАРИ КАРАМФИЛОВ: На последното заседание ние стигнахме до дял втори, включително глава осма. Днес ни предстои разглеждането на дял втори, който е озаглавен "Държавни и общински предприятия" и обхваща глава девета, озаглавена "Търговел. Публично предприятие". Подзаглавието е "Статут".

"Чл. 61. Държавното и общинско предприятие може да бъде еднолично дружество с ограничена отговорност или еднолично акционерно дружество. Държавните и общинските предприятия могат да образуват и други търговски дружества или обединения на търговски дружества.

образуване

Чл. 62. (1) Образуването и преобразуването на държавните предприятия като еднолични дружества с ограничена отговорност или еднолични акционерни дружества се извършва по ред, установен със закон.

(2) Образуването и преобразуването на общинските предприятия като еднолични дружества с ограничена отговорност или еднолични акционерни дружества се извършва с решение на общинския народен съвет.

(3) Със закон могат да бъдат образувани държавни предприятия, които не са търговски дружества."

Това е предложението за текста на глава девета на двете комисии - на Законодателната комисия и на Комисията по икономическата политика. Тези текстове са съгласували и с експерти на Министерския съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви. Имате думата, господин Джеров.

АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Както каза господин Карамфилов, тази сутрин ние използвахме времето в работната група, за да координираме текстовете.

Тук бих искал да обърна внимание на почитаемите народни представители, че създаваме една част от Търговския закон, която не е характерна за никой търговски закон. Имам предвид търговските закони на европейските държави. Все пак трябва да признаем, че заварваме различни държавни дружества, фирми. Те съществуват и трябва да кажа даже, че са болшинството от сега заварените фирми. Поради това много разсъждавахме по въпроса, дали да излезем от нормалното търговско законодателство на държавите от Западна Европа, а и при положение, че при нас има вече толкова много държавни фирми, безспорно е, че трябваше да намерим правна уредба за тях. Целта на членовете 61 и 62 е да създаде възможности заварените от Търговския закон или от момента държавни и общински предприятия да се изградят и да намерят своята правна физиономия съобразно новия закон.

В чл. 62 ние разграничаваме два момента. Първият е образуването и преобразуването на държавните предприятия. Втората алинея регламентира образуването и преобразуването на общинските предприятия. Сега правният режим е уреден в член 11 от действащия Указ N 56 за стопанската дейност. При това положение вече създаваме базата в Търговския закон да намери правната регламентация за преобразуване на държавните и общинските фирми, заварени от закона, в еднолични дружества с ограничена отговорност или еднолични акционерни дружества. Имаше едно противопоставяне от гледище на това - дали трябва да говорим за еднолични дружества или въобще трябва да изпуснем думата еднолични и да ги оставим в дружества. Разсъжденията наклониха към решението да се запази думата "еднолични". Държавните и общинските фирми са еднолични. Това е факт. И след като те са факт, то ние трябва да приемем това обстоятелство.

И последното, на което искам да ви обърна внимание, е обстоятелството, че в момента, след като собствеността е еднолична и имаше само еднолични държавни и общински фирми, ние заварвайки ги, наименуваме ги така, но с това вече не им пречим в следващия, във втория момент да се преобразуват в опази форма, която търговският закон предлага. Затова предлагам на народните представители да гласуваме чл. 61 и 62 така, както те бяха прочетени от моя уважаван колега господин Карамфилов.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Ето текстовете, които са гласувани между комисиите. Имате думата за изказвания. Заповядайте, господин Стайнов.

СТЕФАН СТАЙНОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа народни представители! Дълга преди всичко да поясня още веднъж, че когато в събота употребих израза "надве-патри", аз не визирах работата на

Комисията по икономическата политика, а обсъждането на текстове на законопроекта, които тогава не ни бяха раздадени предварително в писмен вид. И ако от тези мои думи някой се е почувствувал обиден, моля да бъде извинен.

Сега по същество. Също в събота господин Тенев ни информира каква serioзна дискусия е проведена в Комисията по икономическата политика, за да се стигне до становището, че и държавните, и общинските предприятия трябва да имат статут на търговци и че затова за тях не следва да има отделен закон. Ако с аргументацията си той визираще мен, трябва да кажа, че с чукал в отворена врата, тъй като много отдавна аз съм наясно, че държавните и общинските предприятия трябва да бъдат търговци. Признаването на статута на търговец обаче е едно, а евентуалното създаване на отделен закон е свършено друг проблем. Не пледирам за отделен закон, а за цялостно разработване на съответно законодателно уреждане на проблема, каквото законопроектът според мен не предлага в пълна мяра. За държавните предприятия се предвижда образуването, респективно преобразуването им да става със закон и така се създава възможност за по-нататъшното пълноценно решаване на въпроса във всеки конкретен случай. За общинските предприятия такава възможност не е създадена, а предполагам, че и на колегите народни представители икономисти и юристи е известно, че успоредно с Търговския закон от 6 март 1927 г. в страната е действувал и Закон за общинските предприятия. Такива закони, доколкото ми е известно, има и в редица европейски страни. Въпросите, които помоему не получават пълноценно решение в предлагания законопроект, са, най-общо казано, следните:

Първо, по формите на общинските предприятия. Подкрепям без резерви в случаите на еднолични дружества формата на дружество с ограничена отговорност и акционерно дружество. Това е обаче само един от възможните видове - тогава, когато общината е собственик сто на сто практиката на всички страни, включително и на нашата страна до 9 септември 1944 г., показва ползата от съществуване на смесени общински предприятия. Аз няма да ви губя времето с подробни аргументи, но такива има в цялата специална литература.

Второ, няма позиция по това, как ще бъде решаван въпросът с общинските концесии. Те са също специфична форма на стопанско предприятие с общинско значение.

Вторият кръг от въпроси е свързан с предмета на дейност на общинските предприятия. Ние действително приехме Закон за защита на конкуренцията. Независимо от това в много страни се обръща специално внимание върху това да не бъдат създавани, респективно преобразувани, общински фирми, които със своята дейност да конкурират частните предприятия, или в някои спе-

циални закони за местното самоуправление за общинските фирми се предпоставя такава сфера на дейност, която не представлява интерес за частния капитал. Стой открит въпросът, точно с каква собственост ще могат да се създават и дали във всички случаи правото за създаването може да се отдаде на съвета като орган на самоуправление, или има случаи, в които решението трябва да бъде взето на по-широка основа. Стоят открити и въпросите за отговорностите на управляващите фирмата пред обществеността, както и за това, какви биха последствията от евентуалната им ликвидация.

И накрая, третият кръг от проблеми това е спецификата на управлението на общинските предприятия. То естествено става в съответствие с общите правила на търговското право, но има и специфични моменти, произтичащи от това, че тези предприятия следва да гарантират съобразяването на интересите на общността, които изискват и намират в практиката на другите страни съответна законова уредба. За дружествата с ограничена отговорност това е сравнително лесно, тъй като в нашия законопроект се предлагат възможности мястото, възможностите общината да влияе върху поведението на фирмата да бъдат договорени. За смесите обаче е необходима специфична уредба, а за акционерните - освен специфична уредба в редица случаи е необходимо и дерогиране. Аз не желая да ви обременявам с подробно описание на тези случаи, но практиката на развитите страни показва дерогиране по отношение възможността да бъде ограничаван максималният брой на акционерите, гарантиране определено участие на общината в органите за управление на акционерното дружество, право на оспорване на решение и т. н., и т. н. Има, разбира се, и други въпроси, но аз обещах да занимавам събранието само с най-съществените.

Как би могло да се подходи? Струва ми се, че са възможни две решения. Едното е в Търговския закон да се определи, че общинското предприятие е търговец и в този смисъл се подчинява на общите правила на Търговския закон, а цялостно въпросът да се уреди в специален закон.

Другото решение е да се доработи делът за общинските предприятия, докато върви гласуването на останалите дялове и части на законопроекта, а неговото гласуване да стане накрая. Това решение, давам си сметка, е трудно изпълнимо в разполагаемото кратко време, а освен това при такъв подход и някои други членове, както това вече е направено в законопроекта, трябва да бъдат синхронизирани с тези поправки.

Аз лично съм за първото решение, но чека Великото Народно събрание се произнесе, след като ръководствата на двете комисии изразят своето становище. Разбира се, възможно е и трето решение - да ми се обясни, че имплицитно всички тези въпроси са намерили решение в предлагания ни законопроект.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Това би било най-добре. Да чуем всичките комисии. Има ли други предложения по текета? Г-н Карамфилов, вие чухте предложението на г-н Стайнов - или да се обяви общинското предприятие за търговец, или текетове, или пък да се извлече от непосредственото тълкуване на приетите законодателни текстове схващането, че и общинското предприятие се подчинява на същия режим.

ЗАХАРИ КАРАМФИЛОВ: Господин Стайнов направи една блестяща защита и аргументация на един бъдещ закон за общинските предприятия, какъвто действително трябва да бъде разработен наред със Закона за управление и функциониране на държавните предприятия. Той същевременно даде и решението на въпроса за мястото на общинските предприятия в сегашния Търговски закон. Постъпило е по първия вариант, посочен от него - общинското предприятие има статут на търговец и функционира в режима на Търговския закон.

По-нататък естествено това съвсем не отменя необходимостта от един бъдещ Закон за общинската собственост, за общинското предприятие, в който да бъдат отразени всички тези специфични моменти, някои от които отбеляза самият оратор.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Вие, господин Джеров, имате ли да прибавите нещо към това обяснение?

АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Поддържам това, което господин Карамфилов каза. Мнението ни е единно .

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Стайнов, това е една от вашите хипотези, едно от възможните разрешения, трябва да ви удовлетворява?

СТЕФАН СТАЙНОВ (от място): Приемам, но мисля, че в такъв случай не трябва да фиксираме задължително еднолично дружество. Нека да преценят в комисииите.

АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Господин Стайнов, мисля, че в началото, очаквайки тази решлика, взех отношение. В момента има държавни и общински фирми. Те са еднолични. Обективен факт, който заварваме, и ги преобразуваме във възможностите по ал. 1 или 2. Тъй че в момента те, искаме или не ще бъдат еднолична фирма или вече дружество. И от този момент насетне ние не ги ограничаваме да минат в онези форми на дружества, които след малко ще гласуваме. В този смисъл те са еднолични. Просто така ги заварваме - или държавни, или общински.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Мисля, че е ясно. Гласуваме Глава девета, чл. 61 и чл.62 с трите алинеи. Така, както са докладвани. Моля ви гласувайте, госпожи и господа народни представители.

Глава девета, чл. 61, и чл. 62, се приема с 251 гласа за, 3-против и 4 въздържали се.

ДОКЛАДЧИКАЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Минаваме към дял III "Търговски дружества". Глава X "Общи положения"

Номерацията на вашите екземпляри следва това, което приехме, и затова се получи различие между цифровото означение на текстовете, то е резултат на двата текста, и на главата, която преди малко приехме.

Член 63 с три алинеи и заглавие "Определение".

"Чл. 63 (1) Търговското дружество е обединяване на две или повече лица за извършване на търговски сделки с общи средства."

(2). "В предвидени от закона случаи може да се учреди дружество и от едно лице."

(3). "Търговските дружества са юридически лица."

Следващият текст - това е член 64 със заглавие "Видове търговски дружества".

"Чл. 64. (1) Търговските дружества са:

1. събирателно дружество;
2. командитно дружество;
3. дружество с ограничена отговорност;
4. акционерно дружество;
5. командитно дружество с акции.

(2) Могат да се учредяват само търговските дружества, предвидени в този закон.

(3) Банкова и застрахователна дейност може да се извършва само от акционерни дружества или кооперативни организации."

Член 65 с две алинеи и заглавие "Участници в дружество".

Член 65. (1). "Учредители на дружеството трябва да са дееспособни български или чуждестранни физически или юридически лица.

(2) Всяко лице може да участва в повече от едно дружество, доколкото законът не забранява това."

Член 66 със заглавие "Подготвителен договор за учредяване на дружество".

"Член 66. Лицата, които искат да учредят дружество, могат да уговорят действията, които трябва да извършат, за да се подготви учредяването на дружеството. При неизпълнение на задълженията по този договор страните отговарят само за причинените вреди."

Член 67 със заглавие "Възникване на дружеството".

"Член 67. Дружеството се смята възникнало от деня на вписването му в търговския регистър. Заявлението за вписване се извършва от избрания управителен орган."

Член 68 със заглавие "Тълкуване на устава".

"Член 68. При тълкуването на устава трябва да се търси волята на страниците и целта на тълкуваната разпоредба."

Следващата разпоредба е член 69. Заглавие на разпоредбата - "Отговорност за действия на дружеството до вписването".

"Член 69.I (1) Действията на учредителите, извършени от името на учредяващото дружество до деня на вписването, поражда права и задължения за лицата, които са ги извършили. При извършването на сделките задължително се казва, че дружеството е в процес на учредяване. Лицата, сключили сделките, отговарят солидарно за поетите задължения.

(2) "Когато сделката е извършена от учредителите или от упълномощено от тях лице, правата и задълженията преминават по право върху възникналото дружество."

Член 70 с четири алинеи и заглавие "Недействителност на учреденото дружество."

"Чл. 70 (1) Учредяването на дружеството е недействително, когато е допуснато нарушение на закона, което не може да бъде отстранено."

(2) Всеки заинтересован, както и прокурорът, може да поиска от съда да обяви дружеството за недействително.

(3) Решението на съда за обявяване на дружеството за недействително произвежда действие от влизането му в сила. От този момент дружеството се смята прекратено и това се вписва служебно в търговския регистър, след което се извършва ликвидация от назначен от съда ликвидатор.

(4) Когато са извършени действия от името на обявеното за недействително дружество, за поетите задължения учредителите отговарят солидарно и неограничено."

Член 71 със заглавие "Защита на членството".

"Чл. 71. Всеки член на дружеството може с иск пред окръжния съд по седалището на дружеството да защити правото на членство и отделните членствени права, когато бъдат нарушени от органи на дружеството."

Член 72, състоящ се от четири алинеи, със заглавие "Непарични вноски".

"Чл. 72. (1). Ако някой съдружник, съответно акционер прави непарична вноска, дружественият договор, съответно уставът трябва да съдържа името на вносителя, пълно описание на непаричната вноска, паричната ѝ оценка и осъществяването на правата му.

(2) Вноската се оценява от три вещи лица, назначени от съда, пред който ще се извърши регистрацията на дружеството по искане на вносителя и на учредителите. Оценката в дружествения договор съответно от устава, не може да бъде по-висока от дадената от вещите лица пред съда.

(3) Ако вносителят не е съгласен с оценката, може да участва в дружеството с парична вноска или да откаже да участва в дружеството.

(4) Вноската не може да има за предмет бъдещ труд или услуги."

Член 73 с пет алинеи и заглавие "Внасяне на непаричните вноски".

"Чл. 73 т. (1) Вноската на право за учредяването или прехвърлянето, на която се изиска нотариална форма, се извършва с дружествения договор. При вноската в акционерно дружество към устава се прилага писмено съгласие на вносителя с описание на вноската и нотариална заверка на подписа му.

(2) Вноската на други права се извършва в предписаната от закона форма за тяхното учредяване или прехвърляне.

(3) Вноската на вземане се извършва с дружествения договор, съответно с Устава, като вносителят прилага доказателства, че е съобщил на длъжника за прехвърлянето на заемането.

(4) Правото върху вноската се придобива от момента на възникване на дружеството.

(5) Когато вноската има за предмет вещно право върху недвижима вещь, съответният орган на дружеството, след възникването му, представя в Нотариата за вписване нотариално заверено извлечение от дружествения договор, а когато е необходимо, и отделно съгласието на вносителя. Органът представя нотариално заверено извлечение от устава и съгласието на вносителя. При вписването нотариусът проверява правата на вносителя."

Член 74 със заглавието "Отмяна на решение на общото събрание на дружествата" с три алинеи.

"Чл. 74. (1) Всеки съдружник или акционер може да предяви иск пред окръжния съд по седалището на дружеството за отмяна на решението на общото събрание, когато то противоречи на поверителните разпоредби на закона или на учредителния договор, съответно на Устава на дружеството. Искът се предявява срещу дружеството.

(2) Искът се предявява в 14-дневен срок от деня на събранието, когато е бил редовно поканен, а в останалите случаи - в 14-дневен срок от узнаването, но не по-късно от 3 месеца от деня на общото събрание.

(3) Всеки съдружник или акционер може да встъпи в делото съгласно разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс. Той може да поддържа иска дори и ищецът да се откаже от иска или да го оттегли".

"Член 75. Нищожност при повторност на отмененото решение.

Чл. 75. (1) Указанията на съда, дадени при отмяна на решенията на общото събрание по тълкуването на законите, учредителният договор и уставът са задължителни за общото събрание при повторно разглеждане от него на същия въпрос.

(2) Решения или действия на органите на дружеството, извършени в противоречие с влязло в сила решение на съда, са нищожни. Всеки съдружник или акционер може винаги да се позове на нищожност или поиска от съда да я прогласи."

Това е заглавието, господин председателстващ, това е и съдържанието.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Чухте текстовете на членовете от 63 до 75 включително. Има ли желаещи да вземат отношение? Заповядайте, господин Колев.

БОРИС КОЛЕВ: Добре е, че така интензивно се работи и се приемат отделните членове на Търговския закон. Имам да направя само едно допълнение към чл. 70, ал. 2. Мисля, че ще звучи по-добре, ако думата "заинтересован" се замени с, "който има правен интерес". И ал. 2 на чл. 70 става така: "Всеки, който има правен интерес, както и прокурорът, може да поиска от съда да обяви дружеството за недействително." Мисля, че това е по-точно, отколкото думата "заинтересован".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Друг желае ли думата? Заповядайте, господин Велев.

ДИМИТЪР ВЕЛЕВ: Господин председател, уважаеми народни представители! Бих искал да се обърна към господин Джеров за една поправка, която ми се струва, че трябва да се извърши. В чл. 72, който е озаглавен "Непарични вноски", има четири алинеи. Но оценката на непаричните вноски започва от алинея 2, 3 и 4, т.е. заглавието на следващия чл. 73 всъщност се отнася за алинея 2, 3 и 4 на чл. 72. А всички алинеи на така съществуващия чл. 73 имат друг предмет. Следователно заглавието на този чл. 73 трябва да бъде друго, а не "Оценка на непаричните вноски".

(Димитър Велев разговаря с Александър Джеров).

Извинявам се много, има поправка - "Внасяне на непарични вноски". Не ни беше разделено, не съм разбрал, че има такава поправка. Благодаря, всичко е наред.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Уважаеми колеги, трябва да отбележа, че много пъти, когато чета оттук текста, правя някои промени, които са се наложили. Така че колегата Велев е абсолютно прав и прецизен. Нис го раз-

брахме в момента и затова, когато ви четох текста и заглавието, направих съответната промяна. Промяната влиза в протокола и се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Други желасци? Заповядайте, господин Карадимов.

РОСЕН КАРАДИМОВ: Наистина текстовете са направени много професионално и много малко претенции може да има човек към тях. Но, господин Джеров, позволявам си да се спра на един особено важен въпрос според мен, защото той е принципен.

Става дума да член 66 - според новата номерация - "Подготвителният договор за учредяване на дружеството". В последното изречение се казва: "За неизпълнение на задълженията по този договор страните отговарят само за причинени вреди." Според теорията поне на досегашното ни гражданско законодателство това понятие би трябвало да бъде "най-широкият обхват и обем на гражданска отговорност, която съществува". Тъй като според теорията, пак казвам, понятието "причинени вреди" включва в себе си и претърпените загуби, но и пропуснатите ползи.

Според действащия Закон за задълженията и договорите дори при виновно неизпълнение на длъжника все пак отговорността е ограничена до пропуснатите ползи и претърпените загуби, които са пряка и непосредствена последица от неизпълнението.

Аз разбирам, че изготвителите на проекта са имали предвид да се отговаря само за претърпените загуби, а да се изключват пропуснатите ползи. Но така фиксиран текстът според досегашната теория и разбиране и в унисон със Закона за задълженията и договорите, но същество в момента представлява най-широка форма на гражданска отговорност. Ето защо, ако това е бил смисълът на вносителите, аз планирам да се запише вместо "отговарят само за причинените вреди", "отговарят само за претърпените загуби".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Други народни представители желаят ли думата? Господин Вълканов.

ПЛАМЕН ВЪЛКАНОВ: Моето предложение се отнася до погасителния срок в новата номерация на текстовете. Това е предвиденият тримесечен срок в чл. 74, който по своето естество е погасителен срок за предявяване на иска от деня на узнаването.

Аз мисля, че ще бъде по-добре, ако се ориентираме към 6-месечен срок. Тъй като, ако приемем такъв, ние ще попадем в една обща категория от предвидените поначало по нашето гражданско законодателство погасителни срокове, така наречените кратки срокове, 6-месечните. По този начин ще има един унисон в предвиждането на всички кратки погасителни срокове, в това число

и на тези икове, които ще се предявят на основанията, посочени в чл. 74, когато ще се атакуват решенията на общото събрание на дружеството от деня на узнаването.

От друга страна, ние ще гарантираме и лицето, което има правен интерес, да обжалва това решение, да разполага с един малко по-дълъг срок, защото с такива решения биха могли да бъдат засегнати твърде съществени негови права или интереси. И е възможно в един по-кратък срок, какъвто е предвиден в проекта - 3 месеца, той да не може да узнае. И по този начин по силата на съвсем кратък погасителен срок да не може да защити своето обективно право, което ще съществува, но ще се погаси правото му на иск.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли други желаещи да вземат думата? Господин Джеров, ще вземете ли отношение, имане забележки по чл. 66, чл. 70 и чл. 74, ал. 2.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Да, имане две забележки на колегите. Хубаво е, когато съвместно мислим, защото взаимно си помагаме.

Първото предложение е по чл. 66, второто изречение. Все пак бих си позволил да оставя отговорността ограничена, прекалено да не я разширяваме. Това, което беше предложено от колегата "отговаря само за причинените вреди и за претърсените загуби", може да разшири твърде много отговорността. И затова в работната група предложихме да остане отговорността само в рамките на причинените вреди.

И другото е недопустимо правно. Това предложение, което беше направено, е напълно разумно. Но все пак бих акцентирал да запазим текста, който предложихме тук от страна на работната група.

По отношение предложението за чл. 70, ал. 2, направено от господин Борис Колев, а именно: "Всеки, който има правен интерес" и "заинтересован". Бих си позволил да занятам какво е "заинтересован"? Ако е въпрос само да си играем на термини, може да измислим и трети термин. Не възразявам срещу това виждане, но със същото съдържание използваме един друг правен термин. Ако сега разсъждаваме върху това, мисля че далече няма да отидем.

Бих помолил господин Борис Колев да си оттегли предложението. Заинтересовано е именно лицето, което има правен интерес. Това е правна терминология.

По отношение предложението на колегата Пламен Вълканов, чл. 74, ал. 2: "Искът се предявява в 14-дневен срок от узнаването, но не по-късно от 3 месеца от деня на общото събрание."

В правото, когато поставяме един срок, винаги размишляваме. 3 месеца може да запишем 4, и 5, и 6. Не възразявам по принцип. Това е въпрос на дру-

го - на правна сигурност. При положението, когато имам право в 3-месечен срок да правя едно атакуване на решение, все пак след 3 месеца вече решението влиза окончателно в сила и никой не може да го атакува. Ако приемем 6-месечен срок, това означава, че решението може да съществува - правният мир, заплашен винаги от възможността за атака.

От правна гледна точка и 3, и 6 месеца е еднакво прецизно. Ако колегата Пламен Вълканов предлага, аз не възразявам. Въпрос на срок, въпрос на правна сигурност.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Имаше някакво недоразумение тук с господин Карадимов. Той желае да изясни случая.

РОСЕН КАРАДИМОВ: Вещност господин Джеров с аргументацията потвърди това, което исках да ви кажа. Защото, аз ви моля за малко внимание, но точно в този вариант на текста, който е в момента, както се говори за причинени вреди, точно в този вариант се дава най-широкият обхват на гражданската отговорност. Текстът, който урежда гражданската отговорност за неизпълнение, особено в нашето гражданско законодателство, е чл. 82 от Закона за задълженията и договорите и съответно разделите за непозволено увреждане. В този текст се казва, че длъжникът, който виновно не изпълни един договор, отговаря за причинените вреди, които са пряка или непосредствена последица от неговото изпълнение. В облигационната теория обаче причинените вреди винаги се разлагат на претърпяна загуба и пропусната полза. Така че ако ние оставим тука текст "причинени вреди", един добър адвокат може да се аргументира, че несклучването на договор за дружество не само че ми е причинило имуществени загуби, но че съм пропуснал и имуществени ползи. Това да се разшири отговорността до един невероятен обхват. Именно за да се ограничи отговорността, аз следирам за това терминът "причинени вреди" за теоретична яснота да бъде заменен с термина "претърпяна загуба".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: И така, господин Джеров, претърпени загуби или причинени вреди?

АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Това, което се предлага от господин Карадимов, е по-широко. Защото в правото това са двете страни на отговорността, на гражданската отговорност. По чл. 45 и следващите. Може, не възразявам. Ако бъде гласувано по този начин, не възразявам. Нищо лошо, нищо отрицателно няма да направим.

С колегата Вълканов се разбрахме, че с оглед сигурността в живота на едно дружество ще бъде по-добре да запазим разпоредбата, както е в чл. 2 - тоест тримесечния срок. И ако колегите народни представители се съгласят, ще направим само една поправка.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Член 74, ал. 2 остава три месеца от деня на общото събрание.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Три месеца остава без промяна. Така, както го прочетох.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: А чл. 66?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Член 66 е допустимо да приемем направеното предложение "... и страните отговарят само за причинените вреди и претърпените загуби". Нали това е предложението?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Без причинени вреди е мисълта на господин Карадимов. Отговарят само за претърпени загуби. Това беше неговата идея.

Няколко секунди търнение, за да се уточнят теристите.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Уточнихме се чл. 66 запазва редакцията, която прочетох.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: "При неизпълнение на задълженията по този договор, страните отговарят само за причинени вреди."

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Защото иначе създаваме известна несигурност, което е опасно. Бих помолил да гласуваме текстовете така, както ги прочетох преди малко, без всякаква промяна.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Колеги, моля ви, гласуваме текста така, както беше прочетен от господин Джеров на членове от 63 до 75 включително. Моля гласувайте!

С 215 гласували за, 7- против, и 8 въздържали се текстът на членове 63 до 75 включително се приема.

Продължавайте, господин Джеров!

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Дотук минахме общата част на търговския закон. Гласувахме и отделните видове дружества, сега преминаваме към отделните дружества. Първото, което е предмет на нашето внимание, е събирателното.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Можете да следите материала, той ви е разпаден: Търговски закон - проекта, първоначалния материал. Имате думата, господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Само че текстовете не схождат в цифровото означаване и хронологията, защото много от текстовете изпуснахме преди това.

Следва глава XI, название: "Събирателно дружество". Раздел I "Общи разпоредби".

Член 76 с название "Определение".

"Събирателно е дружеството, образувано от две или повече лица за извършване по занятие на търговски сделки под обща фирма. Съдружниците отговарят неограничено и солидарно."

Член 77. "Фирма".

Чл. 77. "Фирмата на събирателното дружество се състои от фамилиите имена или фирмите на един или повече съдружници с указанието: "Събирателно дружество" или "Съдружие и сие".

Член 78. Заглавие "Съдържание на учредителния договор".

Чл. 78. "Договорът за учредяване на събирателно дружество се съставя в писмена форма с нотариална заверка на подписите на съдружниците и трябва да се съдържа:

1. Името и местожителството, съответно фирмата и седалището, както и адреса на съдружниците.
2. Фирмата и седалището на дружеството.
3. Вида и размера на вноските на всеки съдружник и оценката им.
4. Начинът за разпределение на печалбите и загубите между съдружниците.
5. Начинът на управление на дружеството и на представляването му, както и начина на вземане на решения."

Следва член 79, състоящ се от три алинеи със заглавие "Регистрация на събирателното дружество".

Чл. 79 ал. 1. "Заявлението за вписване на събирателното дружество в търговския регистър се подписва от всички съдружници и към него се прилага учредителният договор."

Ал. 2 "В регистъра се вписват данните по точка първа, втора и пета на предходния член."

Ал. 3. "Лицата, които според договора представляват дружеството, представят образци от подписите си."

Това е Раздел първи, господин Глушков.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Може би да гласуваме по раздели?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Да, в този смисъл е и моето предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Колеги, имате думата по членове 76, 77, 78 и 79.

Някой да иска думата? Не виждам.

Господин Джеров, има ли някакъв проблем или нещо за допълване?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Колегата Пламен Вълканов предлага в чл.76 в изречение второ да разменим двете думи "съдружниците отговарят солидарно и неограничено". Защото той смята, че солидарността трябва да дойде на първо място. Съгласен съм, правилно е, логично е.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Колеги, моля гласуваме членове 76, 77, 78 и 79 с тази единствена поправка в чл. 76: "Съдружниците отговарят солидарно и неограничено."

Моля гласувайте!

Членове 76, 77, 78 и 79 се приемат с 211 гласували за, 1-против, и 5 въздържали се.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ:

Раздел втори

"Правоотношения между съдружниците"

Предимство на договора

"Чл. 80. Правоотношенията между съдружниците се уреждат в този раздел, ако друго не е предвидено в учредителния договор, с изключение на разпоредбата на чл. 85."

"Обезщетения за разноските и вредите"

"Чл.81. (1) Съдружникът има право на обезщетение за необходимите разноски, които е направил за дружествените работи, както и за претърпените вреди във връзка с дружествените работи.

(2) За направените разноски или претърпените вреди дружеството дължи на съдружника законната лихва."

"Задължения за лихви"

"Чл.82. (1) Ако съдружникът допусне забава в плащането на паричните вноски или получи, съответно вземе, пари от дружеството за себе си, без да има това право, дължи връщането им на дружеството със законната лихва. Ако вредите на дружеството са по-големи, той може да търси разликата."

"Забрана за конкуренция"

"Чл.83. (1) Съдружникът може да участва в друго дружество или да сключи сделки, които се отнасят до предмета на дейност на дружеството за своя сметка само със съгласието на останалите съдружници.

(2) Когато съдружникът извършва действие по преходната алинея, без да има съгласието на съдружниците, той дължи обезщетение на дружеството за причинените вреди. Искът за вреди може да се предяви от всеки съдружник.

(3) Правото на иск по преходната алинея се погасява в тримесечен срок от деня, в който съдружниците са узнали за извършването на правните действия или три години от извършването, когато съдружниците не знаят за тях."

"Управление"

"Чл. 84. (1) Всеки съдружник има право да управлява дружествените работи, освен ако с дружествения договор е възложено управлението на един или няколко съдружници или на друго лице.

(2) За придобиването и разпореждането с вещи права върху недвижими имоти, за назначаването на управител, който не е съдружник и за сключването на договор за паричен заем в размер по-голям от определения в учредителния договор е необходимо съгласие на всички съдружници."

"Оттегляне на възлагането за управление"

"Чл. 85. Решението за възлагане на управлението на един или няколко съдружници може да бъде отменено от окръжния съд по седалището на дружеството по искане на някои от съдружниците, ако управителите са нарушили задълженията си, както и на други основания, предвидени в договора. Решението на съда се вписва служебно."

"Право на контрол на съдружника"

"Чл. 86. Съдружник, който не участва пряко в управлението, може да се осведомява лично за работите на дружеството, да преглежда търговските книги, дружествените и другите книжа и да иска обяснения от управителите.

"Приемане на решения"

"Чл. 87. Когато според учредителния договор решенията на дружеството се вземат с мнозинство, всеки съдружник има право на един глас. Решенията се вписват в протоколна книга."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Имате думата по членове от 80 до 87 включително. Няма желаещи, които да направят някакви корекции. Моля, гласувайте текстовете на чл. 80 до чл. 87 включително.

Текстовете на чл. 80 до 87 включително се приемат с 206 гласа за, 1 против, 3 въздържали се.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ:

Раздел трети

"Правоотношения на съдружниците с трети лица"

"Отговорност на събирателното дружество"

Чл. 88. По искове, предявени срещу дружеството или срещу някои от съдружниците, съдът призовава като ответници всички съдружници. Принудителното изпълнение се насочва най-напред срещу дружествата, а при невъзможност за удовлетворение-срещу съдружниците.

"Представителство"

Чл. 89. (1) Всеки съдружник представлява дружеството, ако с дружествения договор не е предвидено друго.

(2) Ограничаването на представителната власт на съдружника няма действие спрямо трети добросъвестни лица, ако не е вписано в търговския регистър.

"Отнемане на представителната власт"

Чл. 90. Представителната власт на съдружник може да бъде отнета при условията и по реда на чл. 83.

"Възражения на съдружниците"

Чл. 91. Съдружник може да прави срещу кредиторите на дружествата освен възражението на дружествата и свои лични възражения.

"Отговорност на встъпващите съдружници"

Чл. 92. Който встъпи в съществуващото дружество, отговаря наравно с другите съдружници за всички задължения на дружеството."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Има ли някакви допълнения, забележки, възражения по чл. 88 до 92 включително?

Моля, гласувайте за текстовете на чл. 88 до чл. 92 включително.

Текстовете се приемат с 212 гласа за, против няма и 2 въздържали се.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ:

Раздел четвърти

Прекратяване на дружеството и членството

Основания за прекратяване

Чл. 93. Събирателното дружество се прекратява:

1. с изтичане на уговорения срок;
2. по съгласие на съдружниците;
3. с обявяване на дружеството в несъстоятелност;
4. ако не е уговорено друго, със смъртта или оставянето под пълно заповестно управление на съдружник или прекратяването на съдружник-юридическо лице;
5. с обявяване на съдружник в несъстоятелност;
6. с предизвестие за прекратяване от съдружник.
7. по решение на съда в предвидените от закона случаи.

Прекратяване от съдружник с предизвестие

Чл. 94. Когато дружеството е образувано без срок, всеки съдружник може да иска неговото прекратяване, като направи най-малко 6 месеца преди това писмено предизвестие до всички съдружници, освен ако в дружествения договор е предвидено друго.

Прекратяване по решение на съда.

Изключване на съдружник

Чл. 95. (1) Окръжният съд може да прекрати дружеството по искане на съдружник, когато друг съдружник умислено или с груба небрежност не изпълни

свое задължение по учредителния договор или изпълнението на задължението стане невъзможно. Правилото се прилага и когато съдружник действа против интересите на дружеството.

(2.) По искане на съдружник съдът може вместо да прекрати дружеството да изключи вилонния съдружник.

Прекратяване с предизвестие от личен кредитор на съдружник

Чл. 96. (1) Кредиторът на съдружник, който в продължение на 6 месеца не може да се удовлетвори от принудителното изпълнение върху движимото имущество на съдружника, може да наложи запор върху ликвидационния дял на съдружника - длъжник, и да иска прекратяване на дружеството с писмено предизвестие, като се спазва редът по чл. 92.

(2) Дружеството не се прекратява, ако то или останалите съдружници изплатят дълга след налагане на запора по предходната алинея. В този случай се прекратява само участието на съдружника в дружеството, ако съдружниците не решат друго.

Продължаване на дружеството

Чл. 97. (1) С дружествения договор може да се предвиди, че дружеството ще продължи да съществува и когато бъде прекратено членството на някой съдружник. В този случай останалите съдружници изплащат дела от имуществото на прекратения участник си съдружник, а при смърт на съдружник - в дружеството встъпват изявилите желание негови наследници. Наследниците заявяват искането си да встъпят в дружеството в срок от три месеца от откриване на наследството.

(2.) Ако наследниците не желаят да станат съдружници, както е при прекратяване на членството на съдружник, дружеството изплаща стойността на дела на наследователя или на прекратения членството съдружник от дружественото имущество и дела от годишната му печалба за времето до прекратяването на членството му.

Давност

Чл. 98. (1) Искове срещу съдружник за задължения на дружеството се погасяват с петгодишна давност, ако искът срещу дружеството не подлежи на по-кратка давност.

(2.) Давносният срок започва да тече от деня, в който прекратяването на дружеството или напускането на съдружника е вписано в търговския регистър.

(3.) прекъсването на давността по отношение на прекратеното дружество има действие спрямо съдружниците, които са били в дружеството по време на прекратяването."

Това е разделът, който трябва да прочета, господин Глушков.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Това е обният раздел с членовете от 93 до 98 включително. Чухте текстовете. Имате думата по тях.

ПЛАМЕН ВЪЛКАНОВ: Имам едно уточнение. В чл. 94 вместо думата "дружествения", която се отнася към договора, необходимо е да се замени с "учредителния договор", както и същият термин в чл. 97, ал. 1 - вместо "дружествения" да се чете "съчредителния договор". Само това.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: В чл. 94 и 97 "дружествения договор" да се замени с "учредителния договор". Това са поправките. Други допълнения? Няма. Моля, гласувайте членовете 93, 94, 95, 96, 97 и 98. Моля, гласувайте!

С 213 гласували за, нито един против и двама въздържали се се приемат членовете от 93 до 98 включително.

Минаваме на глава XII, господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: С това гласуване завършихме разглеждането на раздела за събирателното дружество. Минаваме към командитното дружество.

"ГЛАВА XII

Командитно дружество

РАЗДЕЛ I

Общи разпоредби

Определение

Чл. 99. (1) Командитното дружество се образува с договор между две или повече лица за извършване търговска дейност под обща фирма, като един или повече от съдружниците са неограничено и солидарно отговорни за задълженията на дружеството, а останалите са отговорни до размера на уговорената вноска.

(2) Неограничено отговорните съдружници трябва да участвуват най-малко с една десета от капитала на дружеството.

(3) За командитното дружество намират съответно приложение разпоредбите за събирателното дружество, доколкото в тази глава не е предвидено друго.

Форма

Чл. 100. Дружественият договор трябва да бъде съставен в писмена форма с нотариална заверка на подписите на съдружниците.

Чл. 101 - заглавието с "Фирма".

Чл. 101. (1) Фирмата на дружеството трябва да съдържа и обозначение "командитно дружество" или съкратено КД и името поне на един от неограничено отговорните съдружници.

(2) Името на ограничено отговорен съдружник не се вписва във фирмата, но ако това е станало, той се смята за неограничено отговорен по отношение на кредиторите на дружеството.

Чл. 102 със заглавие "Съдържание на договора"

Чл. 102. Договорът за учредяване на командитно дружество трябва да съдържа:

1. фирмата на дружеството;
2. седалището и адреса;
3. предмета на дейност;
4. името, съответно фирмата и адреса на съдружниците и размера на тяхната отговорност;
5. капитала;
6. вида и размера на вноските на съдружниците;
7. начина за разпределение на печалбите и загубите между съдружниците;
8. начина на управление и представителство на дружеството.

Чл. 103 със заглавие "Вписване"

Чл. 103. Командитното дружество се вписва в търговския регистър по седалището му от неограничено отговорните съдружници, които представят учредителния договор и образци от подписите си."

Дотук е раздел първи, господин председател.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Чухме текста на чл. от 99 до 103 включително. Имате думата, има ли някакви забележки?

РОСЕН КАРАДИМОВ: Ако господин Джеров няма нищо против, по-скоро редакционна бележка, тъй като в чл. 99 се казва при определеното "като един или повече от съдружниците неограничено и солидарно отговорни". Тъй като един не може да бъде солидарно отговорен и тъй като в ал. 3 се казва, че за командитните дружества намира съответно приложение разпоредбите за събирателното дружество, където съдружниците са солидарно отговорни, аз предлагам да остане "като един или повече от съдружниците са неограничено отговорни за задълженията на дружеството". Предлагам "солидарност" да отпадне, да се възприеме принципът, че след като се прилагат разпоредбите за събирателното дружество, съответно и при командитното, и след като там имаме солидарно отговорно, то се разбира от само себе си. По тази аналогия, че има солидарна отговорност между съдружниците.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): Само когато са няколко, не за единия.

РОСЕН КАРАДИМОВ: Имам предвид, господин Първанов, естествено. Но ние казваме, че съответно се прилагат разпоредбите за събирателното дру-

жество, така че това ми се струва, че е повече от ясно, а няколко - естествено.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Господин Първанов, ще се присъедините ли към консултацията? Да. Господин Джеров, ще възприемем ли това предложение?

ИВАН ПЪРВАНОВ: Уважаеми госпожи и господа, взех думата, за да си позволя една малка ирония към някои от колегите, които дълбоко уважавам, но проявяват определен стремеж към стилизовата обработка на текстовете. Атанас Далчев, известен наш поет в миналото, в своите фрагменти на едно място пише: "Стендал казва: Графинята изгори писмото на свеща." Нашият преводач от френски обаче превежда: "Графинята изгори писмото на шамъка на свещта." И Атанас Далчев продължава - ако Стендал беше разбрал това, щеше да се обърне в гроба и да каже: "Аз не съм писал за кретени."

Сега ние не правим този закон за неграмотни. Преди няколко дни стана уважаван колега и каза: там, дето пише, че регистрите трябва да се водят на български, трябва да се добави и "език". Очевидно е, че като се каже на български, ще се пише на български език, защото в една разпоредба винаги трябва да се търси ясна и точна дума и понятия. Продължавам по-нататък. Одеве господин Колев, когото също уважавам, стана и каза - вместо "заинтересовани", нека да напишем "който има интерес". Отново съображението - трябва да се търси най-кратката и точна дума. "Заинтересован" е далеч по-кратко, отколкото "който има интерес".

Вярно е, че колегата Карадимов вече прави една друга добавка, която не е свързана със стила. Тя променя текста по същество. Какво имам предвид? Казано е, че един или няколко отговарят неограничено и солидарно. Очевидно е, че солидарната отговорност се отнася към неколцината. Естествено е, че един не може да отговаря солидарно, но единият ще отговаря неограничено. Позволих си тази волност, моля да ме извините за нея. *(Ръкопляскация.)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря ви, господин Първанов. Господин Джеров, мисля, че текстът ще остане.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Мисля, че текстът трябва да остане, бих пожелал да остане, защото, ако отпадне солидарната отговорност като дума, това би означавало и двама, и трима да не отговарят солидарно. Само бих си позволил да направя едно рокадо на думите - солидарно да мине напред, да бъде "солидарно и неограничено", защото ние веднъж вече го направихме и би било редно да продължим в същия дух.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: "Солидарно и неограничено отговорни".

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: То не представлява никаква промяна в случая.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Гласуваме членове 99, до 103 включително, с тази малка поправка. Моля, гласувайте господа.

За текстовете на чл. 99 до 103 включително гласуваха 212 - за, 1 - против, и 1 въздържал се.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Казах на господин Глушков, че, както е подкарал ръководството на нашето заседание, няма да мога да му дам докрай всичкия материал, толкова бързо и толкова добре се гласуват отделните текстове.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Толкова по-добре, господин Джеров. Продължаваме.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Не, хубаво е, когато минем към гласуване на законите и забравим някои други неща.

Раздел II и III, както предлага господин Глушков, бихме могли да обсъдим заедно.

Раздел II Правоотношения между съдружниците.

Чл. 104 до 110.

Предимство на договора.

Чл. 104. Отношенията между съдружниците, ако не е предвидено друго в договора, се уреждат в този раздел.

Чл. 105 със заглавие Управление.

Чл. 105. Управлението и представителството на дружеството се извършва от неограничено отговорните съдружници. Ограничено отговорният съдружник няма право на управление и не може да спира решенията на неограничено отговорните съдружници.

Действия на ограничено отговорния съдружник.

Чл. 106. "Ако ограничено отговорният съдружник извършва сделки от името и за сметка на дружеството, без да е негов управител или пълномощник, той отговаря лично, освен ако дружеството потвърди сделката."

Чл. 107 със заглавие "Забрана за неограничено отговорния съдружник".

Чл. 107. За неограничено отговорните съдружници се прилага правилото на чл. 83".

Чл. 108 със заглавие "Права на неограничено отговорния съдружник".

"Чл. 108. Ограничено отговорният съдружник може да преглежда търговските книги на дружеството и да иска препис от годишния счетоводен отчет. При отказ, по искане на съдружника, окръжният съд постановява предоставянето им"

Чл. 109 със заглавие "Участие в печалбата и загубата на неограничено отговорния съдружник".

Чл. 109. (1) "Ако ограничено отговорният съдружник не е внесъл изцяло предвидената вноска, полагащата му се част от печалбата се прихваща до размера на вноската.

(2) Ограничено отговорният съдружник участва в загубите до размера на предвидената вноска. Той не е задължен да възстанови получените печалби при последвали загуби."

Чл. 110 със заглавие "Забрана на разпределяне на печалба".

"Чл. 110. Когато след приключване на календарната година се установи, че дружеството има загуби, които се отразяват на направените вноски, до възстановяване на предвидения им размер не се разпределя печалбата."

Глава трета с два члена. Заглавие на Раздел трети - "Правоотношения с трети лица".

Заглавие на чл. 111 - "Отговорност на ограничено отговорния съдружник"

"Чл. 111. Спрямо кредиторите на дружеството ограничено отговорният съдружник отговаря до размера на предвидената вноска и когато тя не е била внесена изцяло."

Чл. 112 със заглавие "Отговорност преди регистрирането."

"Чл. 112. Ограничено отговорният съдружник отговаря неограничено за сделки, извършени от него от името на дружеството преди възникването му или след това, ако кредиторът не е знаел, че договаря с ограничено отговорен съдружник."

Дотук стигаме, г-н председател.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Колеги, имаме думата по чл. 104 до 112 включително. Има ли някакви допълнения, предложения, възражения? Няма. Толкова по-добре. Моля, гласуваме текста на членове 104 до 112 включително. Гласувайте, господа!

218 гласували за, 1- против, 2- въздържали се. Членове 104 - 112 включително са приети.

Глава тринадесета.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Глава тринадесета има заглавие "Дружество с ограничена отговорност".

"Раздел първи - общи разпоредби.

Определение

Чл. 113. Дружеството с ограничена отговорност може да се образува от едно или повече лица, които отговарят за задълженията на дружеството с дяловата си вноска в капитала на дружеството.

Форма на дружествения договор.

Чл. 114. Съдружник може да бъде представляван от пълномощник с изрично пълномощно с нотариално заверен подпис.

Съдържание на дружествения договор.

Чл. 115. Дружественият договор трябва да съдържа:

1. фирмата и седалището на дружеството;
2. предмета на дейност и срока на договора;
3. името, съответно фирмата на съдружниците;
4. размера на капитала. Когато при учредяването не е внесен целият размер на капитала, в договора се определят сроковете и условията за внасянето му;

5. размерът на дяловете, с които съдружникът участва в капитала;

6. управлението и начина на представителството;

7. предимствата на съдружниците, ако такива са уговорени;

8. други права и задължения на съдружниците.

Чл. 116 със заглавие Фирма.

"Чл. 116. (1) Фирмата на дружеството трябва да съдържа означението "дружество с ограничена отговорност" или съкратено "ДОО".

(2) Когато капиталът принадлежи на едно лице, фирмата съдържа означението "еднолично ДОО".

Чл. 117 със заглавие "Капитал и дялове"

Чл. 117. (1) Капиталът на дружеството с ограничена отговорност не може да бъде по-малък от 50 000 лева. Той се състои от дяловете на съдружниците, които не могат да бъдат по-малки от 500 лв.

(2). Сумата от дяловете трябва да бъде равна на капитала, а стойността на всеки дял трябва да бъде кратна на 100.

(3). Дяловете могат да бъдат различни по размер за отделните съдружници.

(4) Един дял може да бъде поет съвместно от няколко лица.

Чл. 118 със заглавие Отговорност на учредителите.

Чл. 118. (1) Учредителите отговарят солидарно пред дружеството за вредите, които са му причинили при създаването му, ако не са положили грижата на добър търговец.

(2) Учредителите нямат право на възнаграждение от капитала за образуването на дружеството.

Чл. 119 със заглавие Вписване.

Чл. 119. (1) За вписване на дружеството в търговския регистър е необходимо:

1. да се предостави дружественият договор,
2. да е назначен управител или управители на дружеството,
3. всеки съдружник да е изплатил поне 1/3 от дела си, но не по-малко от 500 лева.

4. да е внесен най-малко 70 на сто от капитала.

(2) В регистъра се вписват данните по точки 1, 2, 3 и 4 (само размера на капитала) и 6 на чл. 148, които се обнародват."

Догук е раздел първи.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Това са членове 113, 114, 115, 116, 117, 118 и 119. Имате думата. Не виждам желаещи. Моля, колеги, гласуваме членове 113 до 119 включително. Моля, гласувайте!

Членове 113 до 119 включително се приемат с 219 гласували за, нито един против и 1 въздържал се.

Раздел втори, г-н Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ:

"РАЗДЕЛ ВТОРИ

Права и задължения на съдружниците

Дялове

Чл. 120. (1) Всеки съдружник е длъжен да изплати или внесе дела си по реда, посочен в дружествения договор.

(2) Задължението по предходната алинея не може да бъде опрощавано, както и да се прихваща със задължения на дружеството към съдружника.

Последни при неизплащане или невнасяне на дела

Чл. 121. (1) Неизплащането или невнасянето на дела е основание за изключване от дружеството. Съдружник, който не е изплатил или внесъл в определен срок дела си, дължи законна лихва и обезщетение за превишаващи ги вреди.

(2) Когато делът не може да бъде изплатен или внесен от съдружника, който го дължи, и няма възможност той да бъде продан на друго лице, останалите съдружници са длъжни да изплатят недостига, съразмерно с дяловете си или да намалат с него дружествения капитал по съответния ред.

Приемане на нов съдружник

Чл. 122. Нов съдружник се приема от общото събрание по негова писмена молба, в която той заявява, че приема условията на дружествения договор. Решението за приемане се вписва в търговския регистър.

Права на съдружник

Чл. 123. Всеки съдружник има право да участва в управлението на дружеството, в разпределението на печалбата, да бъде осведомяван за хода на дру-

жествените дела, да преглежда книгата на дружеството и право на ликвидационен дял.

Задължения на съдружника

Чл. 124. Съдружникът е длъжен да изплати или внесе дяловата вноска, да участва в управлението на дружеството, да оказва съдействие за осъществяване на неговата дейност, както и да изпълнява решенията на общото събрание.

Прекратяване на участие в дружеството

Чл. 125. (1) Участието на съдружника се прекратява:

1. при смърт или поставяне под пълно заирецие;
2. при изключване;
3. при прекратяване с ликвидация - за юридическите лица;
4. при обявяване в несъстоятелност.

2. Съдружникът може да прекрати участието си в дружеството с писмено предизвестие, направено най-малко три месеца преди датата на прекратяването.

3. Имууществените последици се уреждат въз основа на счетоводен баланс към края на месеца, през който е настъпило прекратяването.

Изключване на съдружник

Чл. 126. (1) Общото събрание може да изключи съдружник, който не е изплатил или внесъл дела си. То може да му даде допълнителен срок за издължаване, след изгичането на който съдружникът се смята за изключен. Управителят уведомява съдружникът писмено за решението на общото събрание.

(2) В случая на ал. 1 съдружникът губи правото си върху направените вноски.

(3) Съдружникът може да бъде изключен от общото събрание след писмено предупреждение, ако:

1. не изпълнява задълженията си за оказване съдействие за осъществяване дейността на дружеството;
2. не изпълнява решенията на общото събрание;
3. действа против интересите на дружеството.

Дружествен дял

Чл. 127. Всеки съдружник има дружествен дял от имуществото на дружеството, размерът на който се определя съобразно дела му в капитала, ако не е уговорено друго.

Удостоверение за участие

Чл. 128. Удостоверението, издадено на съдружниците за участието им в дружеството, не е ценна книга.

Прехвърляне на дялове

Чл. 129. (1) Дружественият дял може да се прехвърля и наследява. Прехвърлянето на дружествения дял от един съдружник на друг се извършва свободно, а на трети лица - при спазване на изискванията за приемане на нов съдружник.

2. Прехвърлянето на дружествения дял се извършва с нотариално заверени подписи на договора и се вписва в търговския регистър.

Отговорност при прехвърляне

Чл. 130. Правонариемникът е отговорен солидарно с праволателя си за дължимите към момента на прехвърлянето вноски срещу дела в капитала.

Делба на дружествен дял

Чл. 131. Разделянето на един дружествен дял се допуска само със съгласието на съдружниците, освен ако е уговорено друго.

Съсобственост на дял

Чл. 132. Ако един дял в капитала принадлежи на няколко лица, те могат да упражняват правата по него само съвместно. Те отговарят солидарно за задълженията по този дял.

Съпритежателите на дела определят лице, което ги представлява пред дружеството.

Печалби и плащания

Чл. 133. (1) Докато дружеството съществува, съдружниците не могат да искат дяловете си. Те имат право само на част от печалбата, съразмерно на дяловете, ако друго не е уговорено.

(2) Не може да се уговорят лихви за дяловете на съдружниците.

Допълнителни парични вноски

Чл. 134. (1) По решение на общото събрание за покриване на загуби и при временна необходимост от парични средства съдружниците могат да бъдат задължени да направят допълнителни парични вноски за определен срок. Допълнителните вноски са съразмерни на дяловете в капитала, ако не е предвидено друго.

(2) За невнасяне в определения срок на допълнителните вноски, съдружниците отговарят, както за невнасяне на дяловете.

(3) Допълнителните вноски не се отразяват в капитала на дружеството. За тях може да се уговори дружеството да плаща лихви."

Дотук, господин Глушков.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ИВАН ГЛУШКОВ: Благодаря ви, господин Джеров.

Чухте текста на този Раздел II с членове от 120 до 134 включително.

Има ли някакви възражения, допълнения? Не виждам някой да иска думата.

Гласуваме този текст на членове от 120 до 134 включително. Моля гласувайте, господа.

Текстът на членове от 120 до 134 включително се приема с 210 гласа за, нито един против и въздържал се.

Обявявам почивка до 17,30 часа. *(Звъни)*

(След почивката)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ *(звъни)*: Точка втора от днешния дневен ред

Изложение на председателя на Министерския съвет във връзка с посещението и разговорите му в Брюксел (29-30 април 1991 г.)

Господин Попов, заповядайте, имате думата.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИМИТЪР ПОПОВ: Благодаря ви, господин председателстващ! Дами и господа народни представители! В унисон с приетата вече практика и направената от мен декларация, че ще държа в течение Великото Народно събрание за някой действия и решения на правителството, се чувствавам задължен да направя една информация относно посещението на българската правителствена делегация в Белгия - Брюксел, и проведените там разговори с министър-председателя на Кралство Белгия господин Мартинес, с председателя на Комисията за икономическите общности в Европа господин Жак Делор и неговите сътрудници, както и със секретаря на главния щаб на НАТО господин Манфред Вьорпер, а след това и с дипломатите - представители на шестте страни, членки на НАТО.

Задължен съм да ви осведомя, тъй като според мен характерът на тези разговори, приетите постановки, някои оформени съгласия са от значение за интересите на България и биха ви задоволили като народни представители, пък и политическите обществени среди с информация относно някои неща, които според мен са твърде важни.

Да започна с разговорите и постигнатото съгласие с господин Мартинес - министър-председателя на Кралство Белгия. При нашето присъствие там кралят подписа и второто споразумение, което беше постигнато значително по-рано. Това са две спогодби за взаимна защита и насърчаване на инвестициите и спогодба за избягване на двойното данъчно облагане. Българската страна своевременно беше ратифицирала споразуменията и сега те влизат в сила. По този начин се правят значителни облекчения в двустранните отношения на

България и Белгия. Вероятно вие знаете, че ние имахме две кредитни линии в Белгия, които след мораториума, обявен от предходното правителство миналата година, бяха закрити. Кредитирането беше преустановено. Във връзка с това бяха проведени паралелни разговори. Министърът на финансите, господин Иван Костов, беседва с министъра на финансите на Белгия, а аз с министър-председателя на Белгия. Господин Мартинес ме увери, че ще направи всичко възможно тези две кредитни линии да бъдат открити, тъй като те са от голямо значение за идентифициране на икономическите отношения между България и Белгия. Постигнахме съгласие да подготвим споразумение за облекчаване на визовия режим и по-точно да въведем безвизов режим за дипломатическите и служебните паспорти, които се издават от Министерството на външните работи на България. Това споразумение ще бъде подписано в София при гостуването на господин Мартинес в България, тъй като му беше отправена покана още в началото на годината, която той прие.

Постигнахме споразумение за сключване на договор за правна помощ между двете страни, какъвто договор за съжаление няхахме с Кралство Белгия. Мисля, че ще можем да подпишем този договор при гостуването му в България.

Информацията, която получих в Белгия е, че там живеят около пет хиляди българи, български граждани, които са емигранти. А има и други основания, които налагат да бъде постигнато споразумение такъв договор да бъде подписан. Вече е съгласуван текст за споразумение за сътрудничество в областта на здравеопазването между двете държави. При гостуването на господин Мартинес в България то ще бъде подписано.

Аз получих уверенията му, че ще подкрепи България в нейния стремеж към асоциирането ѝ към икономическите общности на Европа, тъй като се оказва, че нашите виждания, нашите позиции, нашите разбирания за една по-важна правна фигура се покриват. Малко по-късно, когато ще ви информирам за разговорите ми с господин Жак Делор, ще се опитам да ви обясня какво означава това.

Господин Мартинес заяви, че от името на правителството той ще съдейства пред финансовите и деловите среди на Белгия за интензифициране на отношенията между двете страни. Междувременно министрите Иван Костов и Атанас Папаризов проведоха паралелни разговори - всеки в своя ресор - и това бяха един полезни разговори. На част от тях присъствах и аз. Това беше един над двучасов разговор с представители на финансовия и деловия свят - банкери, бизнесмени от най-висок ранг, пред които обяснихме каква е ситуацията в България, а те от своя страна изразиха интереса си, що се отнася до инвести-

ции, образуване на смесени фирмени организации и т. н. Вече е налице един доста дълъг списък от фирми, които имат участие в България, чиито ръководители приеха с удовлетворение тази информация.

Изключителен интерес за нашата делегация представляваха разговорите ни с господин Жак Делор. В нея освен мен взеха участие господин заместник-министърът на външните работи Миладинов и бъдещият наш посланик в Белгия - госпожа Леа Коси. Вие си спомняте, че преди няколко месеца - по-малко от два месеца, в България беше господин Франс Андрийсен. Той е инспектор, така да се каже, по външноекономическите връзки на Комисията на икономическите общности на Европа. Когато в България го запознахме с онова, което сме направили в сферата на икономиката като промени и като проекти за правни основи и механизми, той заяви, че е оптимист и дава шансове на България. На нас ви е известно, че в тези среди съвсем доскоро се правеше разлика в степента на развитие и готовността, или годността, за асоцииране към общностите на трите централноевропейски държави - Чехословакия, Полша и Унгария, които имаха едно приоритетно присъствие, благодарение на което се ползват с повече възможности, отколкото стоящите на доста голяма дистанция от тях България, Румъния и Албания. На нас никак не ни беше ясно кои са параметрите, кои са показателите, за да бъде прието, че има такава дистанция на готовност, която се отразява и върху времето за асоцииране към тези европейски икономически общности.

Накратко. След като разказах на господин Жак Делор, стремейки се да дам пълно изложение на онова, което сега у нас е действителност, и това, което вие като народни представители във Великото Народно събрание ще приемете като правни основи и правни механизми за извършване на промените в сферата на икономиката, там се постигна следната позиция. Прие се, че в България е направено значително много за кратко време в тази област, че началото на реалните промени в икономиката и съставянето на пакета от икономически закони е една солидна предпоставка, за да се създаде убеждението, че тя наистина убедително, решително, с добро темпо и широк мащаб е тръгнала към едно такова развитие, към напредък в икономиката. Сега в тези кръгове, в ръководството на тези общности се е създала една нова фигура, която още не е институционализирана в устройствените документи на общностите. Това е така нареченият привлечен или асоцииран член, който още не е член на общността, но прониква, приближава се към нея, и може да се ползва от някои предимства, които страните, ज्याмази това качество, не могат. Много ни смущаваше, че Чехословакия, Полша и Унгария имат приоритетност, която им осигурява възможности пред България. Накратко казано, те приеха следната формулиров-

ка. Страна като България, която е възможно още да няма икономически потенциал, който да гарантира приемане в общността като член, но има политическата амбиция и доказателства за надеждни правни основи и механизми, които могат да гарантират едно такова развитие, трябва да бъде приета като асоцииран член в общността.

Искам да ви кажа, че ми падна мехлем на дупната, като чух всичко това, защото то беше придружено със следните две неща като обща позиция. До края на месец юли, а в началото на месец август настъпва лятната ваканция в тези институции, ще бъдат проведени така наречените неформални разговори за асоцииране на България към общностите, за да може през есента, едновременно с Чехословакия, Полша и Унгария, да се проведат формалните разговори и да бъде извършен актът на асоцииране на 4-те държави към общностите. *(Ръкопляскания)*

Искам да ви кажа, че и сега се възбудвам, когато говоря за това. Тук са госпожа Коен, господин Костов и другите колеги, които бяха там, ние не се надявахме на такъв благоприятен резултат. Имахме надежда, че ще скъсим дистанцията по някакви поносими разстояния, но успяхме да направим повече. Дами и господа, за нас това е твърде надеждна стъпка, защото като последица от нея, а господин Делор направи декларация в този смисъл, те ще поемат 50 на сто от разходите, свързани с преструктурирането и развитието, което се налага от него. Такава декларация беше направена и, както вероятно вече знаете, като факт, като вест е известна на световната общественост. Разбира се, отгук пататък престоят много неща, които сегашното или следващото правителство ще трябва да извършат, но това е една добра стъпка за България.

Последните не по ред разговори проведохме в щаба на НАТО. За първи път се срещам с господин Манфред Вьорнер. С него иммахме разговор в много тесен кръг. Той се оказа доброжелателно настроен към България. Накратко обясних нашите политически и други реалности. Вестност господин Вьорнер се оказа добре информиран за положението у нас. Както знаете, той е в подготовка за гостуване в България, което ще бъде между 12 и 14 юни тази година. Надявам се, да има възможността да се яви тук, пред вас, да изложи някои свои съображения. Каква беше темата на тези разговори?

Зная, че ви интересува, а и не само вас. Искам да бъда много точен. Ще излагам нещата така, както стоят, без да давам политическа оценка на фактите. НАТО подчертава своя характер на отбранителна формация, в която членуват 16 страни от Европа. Ръководството му е категорично, че няма основание, не може и не бива да приема нови членове в своя състав, тъй като това би създа-

ло напрежение (*оживление в залата*) ... не ви разбирам. Извинете ме, ако съм казал нещо не както трябва.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Не впаги се разбира добре, но след това ще се уточни. (*Смях в залата.*)

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИМИТЪР ПОПОВ: Благодаря за коментара, господин Ганев. Иначе казано, нашият стремеж или стремежът на някои среди на членство в НАТО е желание без реалност. Не може да стане! Но има нещо друго, което е ново, модерно и аз искам да го обясня накратко.

Идеята е да бъде създадена единна Европа. Това е общият европейски дом или, както искате го наречете, бъдещият съюз на суверенните държави в Европа. Тази съюзена Европа трябва да има една формация, която да гарантира нейната отбрана. Тази отбрана не може да бъде изграждана по друг начин освен чрез НАТО. Всяка държава, която ще влезе в него, е член на Европа, включително и Съветският съюз, и в никакъв случай без него. Така стояха нещата в изразените съображения на ръководството на НАТО. Всъщност какво целяхме ние? Ние целяхме да се постигне приближаване между нашата страна и НАТО, прозрачност в отношенията, отчитайки основните геополитически условия, в които се намира страната ни, водени единствено от стремежа да получим някакви гаранции за сигурност и спокойствие като суверенна държава. Още повече, породени от декларациите и политическите реалности, които са ни известни, след подписването на договорите през месец ноември в края на миналата година.

В тази насока на принципната основа, че всяка страна трябва да бъде сигурна за своята независимост, точно както и съседната страна, се изгражда новата концепция във вижданията на ръководството на НАТО. Разбира се, изрази се готовност за изравняване във времето на стандартите във военните сфери, достъпност за българските офицери да бъдат обучавани, да специализират и обратното. Тоест да се установи такава прозрачност, която да сваля напрежението, както например успяхме да направим това в отношенията си с Гърция.

Своите идеи, а те не са само негови, господин Върнер ще развие тук пред вас, ако има тази възможност. След това бяхме представени на 16-те дипломати, представители на страните-членки на НАТО. (В едно свое изказване госпожа Леа Коси даде квалификация на тази среща.) Бяхме подложени на много тежък матурически изпит. Задаваха ни се какви ли не въпроси с цел да се изясни реалната същност на нещата у нас - политически, икономически, тенденции и т. н.

Тези срещи и разговори бяха много полезни, защото действително осъществихме едно приближаване, изясняване на възможностите и бъдещите контакти с тази организация. Обсъждане се също въпросът за възможност да бъдат сключвани двустранни и регионални споразумения и опасността от регионалните договори, ако те не са в контекста на бъдещата съюзена Европа и в единството на идеята за отбранителните формации, които да гарантират спокойствието и сигурността на този континент.

Това успяхме да направим в Белгия и с този резултат се върнахме. Благодаря за вашето внимание! (*Ръкопляскация.*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Информацията така, както е представена, не палага дискусия. Ние ще преминем към следващата точка от дневния ред.

Проект за решение за удължаване на срока за внасяне на актуализиран проект за бюджет за 1991 г.

Проектът за решение е направен от Министерския съвет. Във връзка с него трябва да чуем становището на Бюджетната комисия. - господин Румел Георгиев. След това ще има думата и господин Костов.

Има думата господин Румел Георгиев.

ДОКЛАДЧИК РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Уважаеми дами и господа! Преди няколко дни на всички бе раздадено писмото, с което се предлага увеличаване срока за представяне на бюджета до края на месец май. Това бе писмо на Министерския съвет. Раздадено ви е също и становището на Бюджетната комисия, което беше изготвено след дълго обсъждане.

Нашето становище по изтъкнатите мотиви в писмото е следното: по първия мотив, е именно, че проектът на актуализирания бюджет за 1991 г. може да се подготви и представи след постигане на споразумение със синдикатите и работодателите. Според Бюджетната комисия споразумението със синдикатите и работодателите не е еднократен акт, а процес на адаптиране на онези параметри на икономическата политика, които са пресечни точки на интересите на синдикатите, на правителството и на работодателите. В новите условия този процес ще протича постоянно, затова е нужно не да се чакат едни или други уточнения, а да се разработват границите, в които ще варират уточняваните параметри и тези граници трябва да се предвиждат в бюджета така, както правят това напредналите държави.

По втория мотив, а именно, че проектът на актуализирания бюджет за 1991 г. може да се подготви и представи след завършване на разговорите за помощта, която ще получим от международните финансови институции. От меморандума на правителството и приложенията към него, подписани само преди бро-

ени седмици с Международния валутен фонд, се вижда, че международните финансови институции искат за разговорите си с нас именно информацията, която е необходима и за разработването и представянето на бюджета. Вие помнете, че това беше потвърдено и при предишните разглеждания на бюджета. Преговорите с международните финансови институции могат да бъдат ценни и да завършват с реален успех за нас и с достойнство, когато им се предостави тази информация, в това число и актуализираният бюджет, а не обратното. Следователно обещанията на международните финансови институции не могат да бъдат база за съставянето на бюджета. Това, разбира се, не значи, че възможното поведение на тези институции няма място в актуализирания бюджет. Напротив. То може да бъде отразено чрез варианти показатели, но затова е необходимо основната информация за бюджета да бъде задълбочено подготвена и представена.

По третия мотив, а именно, че проектът за актуализирания бюджет за 1991 г. среща информационни трудности и може да се подготви и представи едва след като се получат обобщените статистически отчети за първото тримесечие на 1991 г. Бюджетната комисия разбира всичките методологически, технически и организационни затруднения, които изпитва Министерството на финансите при разработката на актуализирания бюджет. Направените проверки във фирмите и бюджетните организации показват тези затруднения, по едновременно сочат, че исканата информация по актуализирането на бюджета - по фирмите, които бяха спуснати, и информацията по все още съществуващата отчетност по бюджета не са подчинени на единна и ясна методика за съставянето му в новите икономически условия. Определена роля в това отношение трябваше да изиграе законопроектът за структурата, съставянето и изпълнението на държавния бюджет, който има технологическо и методическо значение и за който проект срокът веднъж вече беше отложен по искане на Министерския съвет. Новият му срок изтече на 30 април тази година. В разглежданото писмо за него не се споменава нищо. Днес се получи допълнително писмо. Липсата на такъв закон и на единна методология означава, че и актуализираният бюджет ще бъде временен и недостатъчно обоснова документ. В контекста на казаното трябва да се разглежда и липсата на необходимата отчетност за първото тримесечие.

Всичко това силно безпокои членовете на Бюджетната комисия. Бях изразени и редица крайни становища. Като цяло комисията смята, че отлагането на срока за представянето на актуализирания бюджет за 1991 г. до края на месец май има смисъл, но това трябва да стане само ако неговата подготовка се извърши чрез последователна и ежедневна работа по изпълнение на изисква-

нията, които бяха поставени в решението на Великото Народно събрание от 8 февруари 1991 г., по които не се казва нищо. А именно да се разработи Законът за структурата, съставянето и изпълнението на държавния бюджет, да се разработи методологията на бюджета в новите условия, да се подготвят специални програми, осигуряващи покриването на бюджетния дефицит и т.н. И което е особено важно - има смисъл, ако е резултат на непосредствен диалог с фирмите, с бюджета да се създават условия за активизиране на производството, ако се създават условия за действителни промени в него. Информацията показва, че в този диалог има много, много проблеми.

Въз основа на това нашето предложение за решение е следното: Велико-то Народно събрание на основание член 78, точка 7 и член 79, алинея 1 от Конституцията на Република България реши:

1. До 20 май 1991 г. Министерството на финансите да внесе в Бюджетната комисия обосновките за актуализиране на бюджета за 1991 г., информацията за резултатите от разговорите с Международния валутен фонд и другите финансови институции, както и информацията в изпълнение на точка 3 от решението на Великото Народно събрание от 8 февруари 1991 г.

2. Удължава срока за внасяне на проекта на закона за структурата, съставянето и изпълнението на държавния бюджет и на законопроект за актуализирания бюджет за 1991 г., като възлага на Министерския съвет да ги внесе до 30 май 1991 г. Заедно с това решение се предлага и проект на закон за изменение на Закона за държавния бюджет на Република България за 1991 г. с параграф единствен: в член 7 думите "30 април" се заменят с думите "30 май".

И накрая искам да отбележа следното: днес беше получено ново писмо от уважаемия министър-председател с предложение законът за структурата, съставянето и изпълнението на държавния бюджет да се внесат и да се разглеждат, след като се разгледа и приеме Конституцията на Република България. *(Оживление в залата)* Аз считам, че този въпрос не е обсъждан. Той е обсъждан в този контекст, в който беше изложен, че трябва да се внесат заедно. Искам да допълня само към новото предложение следното: мисля, че спорът ни дали да се внесе преди Конституцията или след разглеждането на Конституцията този закон е спор, като за яйцето и кокошката. Фундаменталните закони са тези, от които се изваждат основните принципи на Конституцията и същевременно те са нейна реализация. Ако следваме тази логика, ще не трябва да приемаме нито един от основните закони, особено Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи, Закона за приватизацията, върху който работим, докато в Конституцията не се изяснят основните положения на собствеността, както и сега - ако не се изяснят в Конституцията основните финан-

сови взаимоотношения между органите в нашата страна. Затова този спор може дълго да продължи. Необходимо е обаче да има ясна методология по това, което се нарича ядро на реформата. И тази методология е дала законът за структурата, съставянето и изпълнението на държавния бюджет, основните принципи от който ще бъдат пособия, ще бъдат основа и за отразяване в конституцията.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата министър Иван Костов.

МИНИСТЪР ИВАН КОСТОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги депутати! Като заставам тук в качеството си на защитник на предложението на Министерския съвет за отлагане на срока за представяне на устройствения закон на бюджета, смятам, че част от нашите аргументи са били изтъквани неправилно от Бюджетната комисия и искам да дам някои пояснения.

Преговорите в тристранната комисия за запазване на социалния мир протичат на определени етапи. Първият етап от тези преговори завърши едва в последните десетина дни, след като беше разрешен един от най-големите нагрявани конфликти. Сега предстои нова фаза на тези преговори, която засяга поведението на цените, на заплатите и на редица други икономически показатели, които ние сме приели да съгласуваме в тристранната комисия, за да балансираме интересите на всички участващи в стопанския процес страни.

Разбира се, приемаме, че съгласуването е непрекъснат процес. Този диалог е непрекъснат процес и точно така протича. Има етапни решения за самата фаза на реформата, които не можем да вземаме през определен период от време. В момента е точно такъв възлов момент, който е предназначен да реши действията ни във втората фаза на стопанската реформа. Това, според мен е един сериозен аргумент, който ние трябва да имате предвид, когато вземате отношение към нашето предложение.

Второ. Разбира се, съгласен съм с това, че международните финансови институции искат информация от нас, която трябва да бъде готова, и част от тази информация е един авторитетен проект за актуализация на бюджета, той създава сигурност на всички, които идват и разговарят с нас, но известно е от писмото (аз мисля, че то е размножено отдавна тук или поне сред ръководителите на политическите сили), че сме поели задължение да не пристъпваме към актуализация на бюджета сами - без консултации и без съгласуване на втория етап, както го наричат те, а ние - втората фаза на икономическата реформа. Не можем да направим стъпките на следващата фаза, несъгласувано и несинхронизирано с това, което изисква от нас Международният валутен фонд. Тук не

бива да има никакви илюзии, тези преговори са на път да завършат до два дни. Те бяха тежки, но, надявам се, резултатни. В петък ще трябва да съгласуваме както пакета от нашите действия, така и новия вариант на бюджета в неговите основни линии. Не можехме това нещо да направим по-рано, сами да определим тези действия, въпреки че една значителна част от идеите ни намират отражение в пакета от действия, които правителството ще предприеме. Именно в този смисъл аз смятам, че настояванията на фонда да се съгласува с него проект за актуализирания бюджет са много сериозни. Ние просто използвахме тази фаза на разговори с тях - това е тримесечното отчитане на програмата, за да направим едновременно и двете неща - актуализирането на бюджета и отчитането на трите месеца на програмата с фонда.

В тази връзка е и въпросът с информацията. Информацията за края на март, тоест за първото тримесечие, се събира дори сега, в последния момент. Все още при нас не е стигнала например част от особено важната информация за поведението на икономиката за първите четири месеца на годината, които да ни дават по-ясна представа за евентуалната траектория на производството. Миналата седмица бяха отчетени индексите на цените, а едва вчера - цените на четиринайсетте вида стоки, пак едва вчера беше представен индексът на цените за голямата потребителска кошница. Ние настоявахме за тази информация, за да получим яснота за състоянието на икономическата ни система и да достигнем до еднаква оценка - всички, които се занимават с реформата, за състоянието на тази икономика, върху която предстоят нови въздействия.

Искам да кажа, че в края на седмицата ще бъде окончателно събрана цялата необходима информация и ние ще имаме пълна сигурност за това, какво точно е станало в тези първи три месеца на годината и ще можем с много висока степен на достоверност да вземем решенията, а не така, както ги взехме в края на декември и в началото на януари тази година.

Във връзка с последната забележка за устройствения закон за бюджета аз моля Великото Народно събрание да прояви разбиране. Наистина въпросът за това, кое е първично - фундаменталният икономически закон за устройството на бюджета или Конституцията може да изглежда риторичен, но само при положение, че може да бъде разрешен в полза на създаване на устройствения закон за бюджета, само при едно специално политическо условие. Аз ви моля да разберете това условие. Искам да ви кажа, че направихме това, което се искаше от нас. Направихме неколнократни обсъждания. Колегиумът се събира на два пъти. И при двете събирания разгледахме проекти и констатирахме своето безсилие. Ние не сме в състояние да прогнозираме, да пророкуваме как да бъдат разрешени ключови моменти на нашето бъдещо законодателство в Кон-

ституцията. Просто без тези ключови решения не сме в състояние да направим устройствения план за бюджета. Бихме могли, разбира се, да проявим инициатива и да предложим закон за бюджета, който ще отпрати определени изисквания към конституцията, но това е изпълнимо, само при положение, че е налице следното политическо условие: че правителството е правителство с политическа доминанта в обществото, че това е правителство на определена политическа сила, която има ясна идея за бъдещето и тази идея няма значение как ще я прокара - дали чрез конституцията, или чрез Закона за бюджета, или чрез Търговския закон. Вие знаете, че особеността на нашия политически живот е, че всичко тук се постига като компромис, след много тежки преговори, след много продължителна процедура на съгласуване и сблъскване на интереси, от които процедури обикновено изхождат не е ясен. Ето защо аз съвсем определено съм убеден, че Министерството на финансите не може да поеме в този си вид като част от правителство на националния компромис, не може да прояви инициативата да моделира под своите виждания такъв фундаментален икономически закон като устройствения закон за бюджета. Освен устройствения закон, освен Конституцията, ние в нашето писмо сме изтъкнали и други закони, за които трябва да имаме яснота, преди да предложим закона за бюджета.

Не можем, отново повтарям, не можем да поемем такава политическа отговорност. На нас никой такава политическа отговорност не ни е възлагал. Ние не знаем в каква степен например ще бъдат автономни бюджетите на държавно-общественото осигуряване, защото не знаем какъв вид ще има законът за общественото осигуряване. Ние не знаем до каква степен ще бъдат автономни и как ще бъдат автономни бюджетите на местните органи, защото не знаем какви ще бъдат тези местни органи. Ние не знаем как ще се приема процедурата на Закона за бюджета, как ще се приема, по каква процедура ще става неговото обсъждане, тъй като не знаем конституционно какво ще бъде устройството на държавата. Вие трябва да проявите разбиране към тези ... *(Оживление в залата)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Тишина ви моля. Имате думата господин Костов.

МИНИСТЪР ИВАН КОСТОВ: Аз, разбира се, в качеството си на министър съм длъжен да моля Великото Народно събрание да прояви разбиране. То може да прояви разбиране или неразбиране към молбата ми като член на правителството и към желанието ми да изкажа своите собствени проблеми.

Ако Великото Народно събрание откаже да ме изслуша и да ми окаже каквато и да било помощ, ако демонстративно не желае да слуша това, което спо-

делям с него, аз се извинявам, и благодаря на останалите за вниманието. (*Ръкопляскания*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Нека нещата да бъдат по-ясни. Господин Костов, не зная защо ми се струва, че се поражда някакво недо-разумение. Въпросът е представен по различен начин в думите на господин Румен Георгиев. Ние приемаме заедно с Конституцията и редица основни закони, които всъщност създават и бъдещите подходящи конституционни текстове. Ако правителството предложи с устройствения закон за бюджета един положение, които тук ще бъдат разисквани и приети, те автоматично и с по-голяма убедителност могат да се включат и в бъдещата Конституция, ако имат съдържание и ранг на конституционни принципи. Така че аз не виждам такава зависимост. Но така се изказа тук господин министър Костов.

Имате думата по предложението. Нека да не стават дълги дебати.

Първото предложение е да се гласува едно решение, което се подкрепя и от Бюджетната комисия - за удължаване на срока за вънасяне на Закона за актуализирания бюджет до края на месец май. Това е първото, което разискваме.

А другото е във връзка с допълнителната записка, която с дата 4 май е отправил до Великото Народно събрание Министерският съвет.

Иска ли някой думата? Вие, господин Николов. (*Шум в залата*)

КИРИЛ НИКОЛОВ: Уважаеми господин председателствувач, уважаеми колеги! Аз ще засегна само един от аспектите на актуализирания бюджет и мисля, че няма да сбъркам, ако кажа, че отрасъл "Енергетика" очакваше този актуализиран бюджет най-настойчиво от всички останали. Не напразно още на 29 март съм депозирал питане към министър-председателя за виждането на Министерския съвет по отношение възможностите, финансовите възможности за самоиздръжка на енергетиката. И ако Министерският съвет все още няма дашни за първото тримесечие, аз мога да му ги дам. За първото тримесечие енергетиката е фиксирала 424 милиона загуба. Аз мисля, че тук има сериозни хора, които могат да направят нужните изводи как и откъде се покриват тези загуби. Това са кредити от банките с повите лихвени проценти, които отново ще утежнят и така тежкото положение на този отрасъл.

Аз, от името на всички енергетици не мога да се съглася с такова отлагане на актуализиране на бюджета.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има ли други становища? Господин Янаки Стоилов има думата.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Вземам думата, за да се помъча да разкрия връзката между Конституцията и бюджета, и по-скоро, за да посоча, че проектът за Конституция, така, както той предстои, и може да се каже даже, че вече е завър-

шен, не създава никакви ограничения във възможностите на правителството да предложи актуализирания бюджет.

Що се отнася до подготовката на Закона за структурата, съставянето и изпълнението на бюджета, аз съм склонен да приема част от аргументите на правителството, че може би то ще бъде в затруднение да изработи едновременно и актуализирания бюджет, и един такъв принципен закон. Затова смятам, че в момента най-важното е то да съсредоточи своите усилия върху актуализирането на бюджета. И лично, ако това е целата, ние да продължим с още един месец срока за внасянето на този бюджет във Великото Народно събрание. Склонен съм да отделя двата въпроса. Но пак искам да подчертая - Конституцията съдържа единствено изискването, че законопроектът за бюджета се изготвя и внася от правителството. Следователно тук няма никакви новости и не може да става дума за никакви ограничения. Именно поради тази причина ние не трябва да свършваме обсъждането на този проблем с приемането на Конституцията. Още повече, знае се, че тук има мнения, те може би са преобладаващи - Великото Народно събрание да прекрати своята дейност след приемането на Конституцията. Следователно тогава ние оставаме в едно съвсем празно пространство, когато въобще рискуваме да няма никаква ясна ориентация за начина, по който ще се набират и изразходват държавните средства.

Що се отнася до необходимостта от съгласуване на тези проекти с Международния валутен фонд, мисля, че това би трябвало да бъде направено в близките дни, на базата на един вече ясно очертави виждания на правителството. И ние трябва да се съсредоточим в рамките на следващия месец върху приемането на тези параметри.

Що се отнася до евентуално нова структура на административно-териториално деление, ако тя изисква нови правила за набиране на средства за издръжка на общините, това трябва да стане със съобразяване на вече съществуващия бюджет и с евентуалните негови корекции. Но мисля че, това не е причина, за да отложим очертаването на една ясна структура в набирането и изразходването на държавните средства. Това са моите бележки.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата госпожа Маринова.

КЛАРА МАРИНОВА: Разбира се, с внимание и с разбиране прочетох предоставеното на парламента писмо. Сега се заслушах внимателно и в изложението на финансовия министър Иван Костов. Разбира се, като един от гражданите на тази държава, която изпитва тежки икономически затруднения, се опитвам да разбера аргументите. Трудно ми е, така както и Япаки Стоилов очерта, да установя тънката нишка на разсъдението - зависимостта между

Конституция и актуализация на бюджета. Ние месeci наред очакваме тази актуализация.

Тук господин Костов искам да се спра на един конкретен, частен въпрос, който възбува немалка част от населението на България. Разговаряли сме и с вас, и с господин министър - председателя Попов. Развълнувана съм силно за това, защото дори и при последните срещи, и не само на мен, на една голяма част от т. нар. гранични депутати - вие си спомняте, поставихме проблема с прословутото 31 постановление, за което не бяха предвидени средства в бюджета тогава, когато гласувахме закона. Не искам в никакъв случай моето изказване да прозвучи популистки. Аз не искам тук да поставям отново проблемите за дискусия необходимо ли е или не 31 постановление. Но ние се ангажирахме пред нашите избиратели в една немалка част от територията на България, че с актуализацията на бюджета и с работната група, която създадохме, ще се започне подготовката на един законопроект и ще бъде отговорено на тяхното искане.

Отново подчертавам, не си позволявам лука да правя популистки изказвания, но разчитайки на актуализацията в края на април, ние поехме определен ангажимент спрямо това население. В този смисъл не искам и Министерският съвет, а и министърът на финансите Иван Костов, както и тези 70 души народни представители да изглеждат хора неискрени и необективни към изискванията на гласоподавателите от южните и западните граници на България. Очаквайки актуализацията на бюджета сега, аз, разбира се, съм склонна да допусна, че след един месец няма да бъде фатално късно, но също вярвам и на опези представители от съответните региони, които поставиха много твърди и постоянни искания по този повод.

За това, много моля, ако наистина цялото Народно събрание гласува промяната на датата за актуализация на бюджета, Министерският съвет да има възможността да поеме и още един ангажимент - подготовката на този законопроект и навременните мерки, за които говорихме съобразно и с актуализацията на бюджета.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Струва ми се, че се изясни дотук. Господин Иванов, може би преди вас, господин Пирински.

Има думата народният представител Иван Иванов.

ИВАН ИВАНОВ: (БСП, член на Бюджетната комисия): Аз искам да споделя впечатлението, което ми направи поведението на Министерския съвет с изпращането на писмото до Бюджетната комисия. Ние очаквахме да ни се представи бюджет, който да обсъдим и предложим на вниманието на Велико-

то Народно събрание. А получихме писмо, и то от 29 април, с което се предлагаше да се отложи приемането на бюджета.

Уважаеми другари, господа и дами народни представители, това поведение на правителството показва, (такова беше становището и на цялата Бюджетна комисия) неуважение към решението на Великото Народно събрание. Ако не можеха да подготвят бюджета, защо 20 дни преди това не доложиха във Великото Народно събрание, че не може да се подготви бюджетът? (*Шум и оживление в залата*) И не е за първи път, когато правителството не изпълнява решение на Великото Народно събрание.

Ние приехме през месец февруари решение, с което се задължаваше правителството да осигури фураж за добитък, като посочихме как да се набират средства и откъде. Правителството не направи нищо. За какво говори това? Може ли така да се работи? Аз смятам, че не може. Това не е нормална работа. Правителството трябва да разбере, че решенията на Великото Народно събрание трябва да се изпълняват и когато не може, съответно да се доложи, а не 29 май - когато е срокът за представяне на бюджета.

Що се отнася до съображенията, които разви господин Иван Костов. Първо, затова че трябвало да води преговори с профсъюзите. Второ, Международният валутен фонд трябвало да уточни помощите и трето - нямали информация.

Започвам отзад напред. Кой да ви даде информация, ние ли, Народното събрание? Вие ще си организирате набирането на информация. Вие сте длъжни това да направите. Второ, вие ще водите непрекъснато и което и да с правителство непрекъснато ще води разговори с профсъюзите. Това не може да бъде спънка. И трето, за което вие заявявате - Международният валутен фонд. Напротив, той иска бюджета. А вие разправяте - чакаме какво ще ни даде.

Не мога да приема тези съображения. Това не е оправдание. Чувствувам, че господин Иван Костов не е в състояние да направи бюджет на България. (*Смях и ръкопляскация в блока на СДС.*) Той това показва тук. (*Шум и протести*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Моля ви, господин Мазълов, слушайте оратора.

ИВАН ИВАНОВ: Имайте предвид, че Бюджетната комисия беше много разтревожена от това обстоятелство, че ни поставят пред свършен факт. И ние казахме, че ще поставим тези въпроси на пленума на Великото Народно събрание. Не зная нашият председател защо не ги постави.

Защо правителството още не е направило никаква програма? Няма ли да има програма? Няма да я оставим тази работа! Без програма не може! (*Шум и оживление.*) Програма трябва да има!

Второ, до 15 април, както се предлага да удължим срока, обаче да се заемат яко и да представят бюджет. Ако не могат, съответните хора, които не могат, да си подадат оставките. *(Смях и ръкопляскания в блока на СДС)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата народният представител Георги Пирински. Моля ви за тишина. И да отиваме към обобщение и приемане на решение.

ГЕОРГИ ПИРИНСКИ: Господин председателю, дами и господа! Въпросът, който обсъждаме, наистина заслужава сериозно внимание. Той не бива да се решава нито емоционално, нито от политически мотивирана позиция, нито от сляно доверие.

В двете писма, които господин Понов адресира до Великото Народно събрание, се изтъква, че по се отнася до актуализацията на бюджета, досега е извършена значителна по обем работа за неговата подготовка.

Във второто писмо за Закона за структурата на бюджета също се изтъква, че в Министерството на финансите са разработени варианти на законопроектта и те могат да бъдат представени, ако се прояви такъв интерес от Бюджетната и други парламентарни комисии.

Тук беше поставен въпросът за доверие към икономическите действия на правителството, като доверие, което наистина Великото Народно събрание трябва да гласува, тъй като то се е нагърбило с осъществяването на икономическата реформа.

Същевременно и от изказванията, които чухме, и в становището на Бюджетната комисия, което беше прочетено от нейния председател, прозвучаха доста въпроси, които искат отговор. И това не е въпрос просто на задоволяване на желанието да се влезе в спор със съставителите на бюджета, а преди всичко от гледна точка на отговорностите, които всеки народен представител носи пред своите избиратели.

Когато в края на седмицата повечето от нас провеждат срещите с избирателите си, тези народни представители са длъжни да дадат обяснение и в районите, засегнати от 31 постановление, и във всеки друг избирателен район, в който стоят въпроси, свързани с поддържането на заетостта или реструктурирането на производството, с осигуряването на социалния и жизнения минимум на населението. Какви са съображенията на правителството? Защо то прилага едни или други по форма и по степен на строгост фискални в случая мерки за ограничаване на потреблението, за свиване на инфлационните сили в икономиката?

Господин председателю, аз смятам, че Министерският съвет само ще спечели, а и неговите представители и членове, които пряко са отговорни за из-

изпълнението на бюджета, ако съответните комисии - Бюджетната и Комисията по икономическата политика, могат сериозно и задълбочено да се занимават и да се запознаят с извършеното досега, с онова, което се очертава като нови изисквания за втория етап от реформата във връзка с преговорите и с Валутния фонд и в тристранната комисия. И ако на базата на един такъв сериозен анализ, който може да стане още утре, до края на седмичата Великото Народно събрание получи предложението на тези комисии с мотивиран срок за отлагане, тъй като 30 май някак си е произволно назван, в който действително правителството на базата на тази съвместна преценка с комисиите се ангажира да внесе един актуализиран бюджет и да запознае с извършеното от съответните му органи по Закона за структурата на бюджета.

Ето защо, господин председателю, наред с предложението, което вие споменахте и очевидно имате намерение да поставите на гласуване с точка единствена, така, както произтича от писмото на господин Попов от 26 април за удължаване до 30 май, аз настоятелно ви моля да поставите на гласуване и предложението за решение - да се проведе анализ и обсъждане на съвместно заседание на Бюджетната комисия и на Комисията по икономическата политика на извършената работа по актуализиране на бюджета за 1991 г. И подготовка на Закон за структурата на бюджета. И до края на текущата работна седмица до петък, 10 май тази година, бъде внесено съгласувано предложение на тези комисии в пленума на Великото Народно събрание с обоснован срок за отлагане внасянето на проекта за актуализиран бюджет за 1991 г., който не би затруднил правителството, но би създал увереност във Великото Народно събрание, че ние действително ще получим такъв актуализиран проект.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата Жан Виденов.

Господин Жан Виденов, господин министър-председателят поиска думата. Може би след оратора, господин Попов?

Нещата и от правна гледна точка са вече ясни.

ЖАН ВИДЕНОВ: Уважаеми членове на Бюрото, уважаеми колеги народни представители! Аз няма да правя анализ на внесеното от министъра на финансите господин Иван Костов предложение, тъй като по принцип подкрепям направеното от Георги Пирински предложение и смятам, че то най-правилно сочи пътя за излизане от създадалата се ситуация. Не бих правил анализи и на това, как бе приет бюджетът в началото на тази година, как беше взето решението за удължаване на срока за внасяне на актуализиран бюджет и да ги сравнявам с начина, по който се процедираше при приемането на бюджета през миналата година.

Струва ми се, допълвайки предложението на колегата Георги Пирински, че обезателно по срока, в рамките на който може да бъде отложено приемането на бюджета, при това обсъждане трябва да се включи и Комисията по административно - териториалното устройство и местните органи на власт. Проблемите, които отлагането на актуализацията на бюджета предизвикват във временните управи, са изключително големи. Те трябва да намерят някакво решение на базата на задълбочен анализ и това трябва да стане в нашата комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата председателят на Министерския съвет, господин Димитър Попов.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИМИТЪР ПОПОВ: Дами и господа, недейте смята, че искането, което направихме пред вас, да се даде нов срок за актуализиране на бюджета, е последица от творческа немощ или невъзможност на екипа на Министерство на финансите да свърши своята работа. Не са обичайни, не са нормални, твърде много неочаквано динамични изменения настъпиха в този срок, в който Министерският съвет трябва да внесе във Великото Народно събрание актуализиран бюджет. Нека да отчетем неща, което е една безспорна реалност. В същото време трябва да водим преговори, да постигаме споразумения с познати на вас институции. Пред Министерския съвет и в частност пред Министерството на финансите се поставяха за изпълнение твърде трудни условия, за да може да постигнем споразумението с Международния валутен фонд. Да са палице, ясно всички неща, свързани с нашия бюджет. Искам да ви кажа, че този въпрос беше поставен не веднъж в Министерския съвет. Беше ни ясно, че друга възможност няма. Моля ви да приемете, че това, което правим като искане пред вас, е свързано единствено с две неща. Необходимостта от този технологичен срок, необходимостта от така добре изложената от господин Костов информация, без която не можем на практика, не защото липсват достойнства и качества на хората, които правят бюджета, да свършат тази работа. Така стоят нещата. Ако става дума да се упражнявам и аз в красноречие, извинете ме, бих могъл да го направя. Казвам ви искрено как точно стоят нещата и ви моля да приемете предложението, което направих.

Сега, моля да ми дадете една малка възможност. Пропуснах в предходното си изложение да спомена няколко важни неща. Много моля от името на Министерския съвет да направите онова, което сега правите - усилие в кратко време да бъдат приети внесените от нас законопроекти: и икономическите закони, и законите, които са свързани с местните органи на управление, и закона за тяхното изменение и т.п. Всичко това, дами и господа, е във връзка с изложе-

нието, което направих, с условията на нашето асоцииране към така споменатите общности на Европа и с нормалния ход на нашата работа. Така, както ние приехме в нашата декларация задължението си пред вас.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Дискусията е приключена. Вие, господин Дулев, започвайте и повече оратори няма да има. Аз ще формулирам това, което, струва ми се, естествено произтича от разискванията тук.

СТОЮ ДУЛЕВ: Господин председателстващ, господа народни представители! Господин Костов, ще ви моля да ме извините, но когато приемахме бюджета преди два месеца, аз бях крайно обезпокоен и много драматични бяха нощите ми. Днес съм двойно по-обезпокоен от това, което слушам. Бих искал повече да не мълча, а да кажа тревогата си, тъй като това е тревога преди всичко на неспокойна професионална съвест.

Внасят се предложения отново за отлагане приемането на ревизиран бюджет, когато вече сме в средата на месец май. Всички, които са се занимавали със стопанска дейност, знаят, че дойде ли май, пишещата година почти минала. Трябва да мислим вече за следващата, разбирам колко трудно е сега да се направи бюджет, особено в икономическата ситуация, в която се прави. Но мисля, че е време да седнем да направим оценка по същество за онова, което става в нашата икономика и за действителните причини, които затрудняват правенето на бюджета и изискват невероятни усилия и търсене на съгласие на всички политически сили не само в Народното събрание, но и в страната. Струва ми се, че аргументите, които се излагат в писмото, са аргументи, които повече се стремят да оправдаят или да отклонят вниманието от онова, което става реално в икономиката, и затова аз мисля, че вече дните стават скъпи и ще струват твърде много. В същото време правителството ни внася едно по едно предложения, за частично решаване на въпроси, които са свързани с бюджета. Ние работим по приемането на закони и тези закони не е тайна, че приемаме на коляно. Слагаме 5 на сто отгоре, 5 на сто отдолу, никога не придружаваме законите си с реална сметка, не стигаме до ясното съзнание, че с тези решения, с тези закони, които приехме както в областта на социалната защита, така и в областта на данъчното облагане, поставяме в изключително тежко положение Министерството на финансите, което действително много трудно може да състави бюджет, когато така му гласуваме законите. Толкова повече това трябва да разбираме, тъй като ни предстои да приемаме икономически закони и по икономическата реформа и без да знаем какво е реалното положение в икономиката, ние това не можем да направим. Пак ще ги приемаме без достатъчно сметка и без достатъчно разбиране за онова, което става. В действителност информацията в икономиката, независимо че Централното статистическо управ-

ление не може да я уточни, вече сме 7 май, а те не могат да уточнят информацията за първото тримесечие. Това рядко се е случвало. Може да са ни лъгали, но все едно са давали някаква информация. Сега вероятно нещо друго става, което е много по-сериозно и което заслужава внимание. Струва ми се, че е време, преди да решим въпроса за отлагането на срока, да проведем един сериозен разговор поне с тази част от състава на Великото Народно събрание, която пряко се интересува от икономика, един откровен разговор за проблемите, които стоят. Истината е по-сериозна и по-трудна. Първо, не се събират, не идват приходите, които ние записахме в оня бюджет, който приехме на доверие. А разходите вървят с изишък. Бог да си, не можеш да се вържеш нито в планирания дефицит, нито бюджет да направим. Това изисква сериозно обсъждане, преди да решаваме всички останали въпроси.

Второ, г-н Пушкарков внесе в Комисията по икономическата политика информация за финансовото състояние на фирмите, в която той ги дели на три групи - на такива, които могат да оцелеят в новите условия, на такива, които се нуждаят от известна помощ, за да просъществуват, и на такива, които се нуждаят от сериозно оздравяване, сериозна финансова инжекция, за да могат да оцелеят. Забележете, това са най-големите фирми и фирмите на тиловите ентелони. Това е сериозен сигнал, че нещо дълбоко става в икономиката, което не върви и няма да позволи, дори и да приемем след 20 дни бюджет, да го изпълним.

Опитайте се да видите как вървят макроикономическите показатели. Не бих искал да бързам преди Централното статистическо управление официално да публикува информацията си, но смея да претендирам, че следя и се опитвам да разсъждавам върху процесите, които стават. Има нещо, които не са за подценяване. Лихвеният процент е висок. Обещахме, че ще го намалим, но обсъждаме другия вариант - дали ще се увеличи или не, все едно, този лихвен процент за някои фирми е буквално съсипващ. Друг е въпросът защо е така и какво е състоянието на фирмите. Ние сме длъжни да мислим поне за онова, което може да оцелее и работи в тези трудни времена, да удължим живота му докато може да ни храни.

Валутният курс спадна до 14,5, но тръгна застрашително нагоре и не зная как ще продължи. Инфлацията, цените се повишиха с 500-600 на сто. Имам точните данни. Не е необходимо да ги съобщавам, преди официално да бъдат публикувани днес. Те са ясни. Вижда се, че дори при това падане на цените на отделните потребителски стоки общият индекс продължава да расте, макар и с 1-2 на сто. Това означава, че още не можем да преустановим удара, който се получава. В действителност доходите на населението в сравнение с миналата

година, от когато цените пораснаха 5-6 пъти, са се увеличили само със 70 на сто. Вчера от вестниците научих, че правителството готви ново повишение, но то също е недостатъчно от гледна точка на онова, което ще се случи реално с понижаването на реалната покупателна сила, на текущите доходи на населението. За съжаление хората приемат тези остри неща по две съображения с търпимост.

Първо, защото започнаха да ни вярват, че все пак можем да постигнем известно съгласие и са готови на определени жертви. Но те посрещат с известно спокойствие и поради това, че все още консумират онова, което се намира в мазетата им и не са се изправили лице в лице с реалната инфлация. Ако освободим цените на енергията, а вероятно това ще стане, нещата ще тръгнат може би, но още един витък на инфлацията и нещата ще станат много трудни.

Реално нямаме масови уволнения, но предприятията могат да издържат на това състояние не повече от 1 месец. През следващия месец ще започнат масови освобождавания за реструктуриране. Всичко това ще носи други последици. Не говоря за това, как не върви износът на Изток, на Запад, какво изнасяме, какво изнасяме и какви са трудностите, които се очертават. Мисля, че не можем да отлагаме този сериозен разговор по същество между професионалистите, които седят в това Народно събрание. Иначе ще ни съдят. Може да не ни съдят така, както сега се водят процесите, но вероятно ще дойде време и ние да отговаряме защо сме пропуснали това време. *(Реплики от залата)* Извинете, заповядайте на трибуната и си кажете мнението. Аз искам да ви кажа, че моята съвест е неспокойна и не мога да гласувам предложения повече на доверие, без да получа реална информация кои са трудностите, за да не можем да направим бюджет до средата на годината. Това не е било никога от 40-50 години насам, откакто се занимавам с икономика, не е било. Закъснявали сме до месец февруари, но в средата на месец май никога не сме били без бюджет.

Отнасям се с пълно разбиране към трудностите на правителството, на колегите от Министерството на финансите. Сам съм работил такава работа, уважавам затрудненията им, но мисля, че е време да проговорим и то с наличната информация, да седнем и да мислим заедно как да излезем от положението. Аз няма да гласувам за бюджета, както гласувах миналия път. Обсъждахме два дни бюджета и едно число не променихме в него. Приехме го на доверие и сега разбирам, че сме приели бюджет, който в никакъв случай не можем да защитим. Вярно е, че се измениха условията, но също е вярно, че тогава претупахме работата, и повече не бих искал да участвам в такива неизпитани неща. *(Ръкопляскация отляво на залата)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Да установим пешата и хода на дискусиата. Тук сме по конкретен повод, а не да разискваме цялата икономическа политика, за която г-н Стою Дулев справедливо каза, че се налага друг разговор. Ние не го откриваме сега и нека да заназим пределите на въпроса, който ни е събрал.

Има думата г-н Илич Цветков.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Г-н председателствувач, дами и господа народни представители! От името на парламентарната група на Зелената партия ме помолиха да изразя тяхното становище, тъй като аз съм член на тази парламентарна група. Вие създадохте такива процедури, че безпартийните трябва да влязат в някакви парламентарни групи.

Становището на парламентарната група на Зелената партия е следното. Те също са обезпокоени от това, което става в парламента и в момента, и преди това.

Господата от парламентарната група на Зелената партия също не са побелели сега, както и господин Дулев не е побелял сега от своите безпокойства, а може би и тогава, когато е бил в Министерския съвет и е решавал въпросите по бюджета.

СТОЮ ДУЛЕВ (от място): Аз никога не съм бил в Министерския съвет.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: И когато нещата са зависели от тези, които в момента изказаха много претенции. Лесно е всички да имаме претенции и да трупаме повече разходи към бюджета, но когато става въпрос за приходите, когато става въпрос, примерно, да се върне някакъв дълг към бюджета, определени политически сили мълчат. *(Оживление в редиците на БСП)*

Зелената партия и нейната парламентарна група, ако има един такъв дълг към бюджета, също смятам, че трябва да го върне и ние ще разгледаме този въпрос специално, господа социалисти. Но стига и вие да го разглеждате също така сериозно.

Някога, когато беше съставено това правителство, много от членовете на Парламентарния съюз на Съюза на демократичните сили не бяха съгласни с формулата му. Но те я приеха въпреки несъгласието и съмненията си, защото по този начин беше необходимо да се създаде спокойствие в нашия електорат в страната. И тук идва съответно връзката с бюджета. Смятам, че колегите от Съюза на демократичните сили все още не са на становище, че трябва (макар че ние сме опозиция), че трябва да оттеглим доверието си от това правителство *(Подвиквания от блока на БСП: Акаква опозиция сте вие, моля!?)* и да приемем същата формулировка, която страната, която не е в опозиция, прилага. Тази страна реално все още държи властта, но не е необходимо ние да се опит-

ваме да играем на опозиция точно тогава, когато не трябва. Смятам, че всички от Парламентарния съюз на Съюза на демократичните сили ще подкрепят предложението на Министерския съвет за отлагане на бюджета, а обсъждането и нашите безпокойства ще ги изясним и сами за себе си. Нека да оставим и времето да помогне, защото истината е, че законопроект за формиране на бюджета и за структурата на бюджета при тази неизяснена политическа ситуация в страната, при това неадекватно положение на нашите решения все още не може да бъде предложено на Великото Народно събрание. И ако в случай, че евентуално Великото Народно събрание не подкрепи това искане на правителството, то аз се обръщам към господата от опозицията, а по-скоро към експертите, които са представени в това правителство, със следното предложение: Господа! *(Реплика от редиците на парламентарната група на Българската социалистическа партия: "Но това е шантаж! Шантаж!")* Ако това мнозинство в това Велико Народно събрание не иска да подкрепи предложението на правителството, а то се предлага със съгласието на всички негови представители независимо откъде са те, тогава вие помислете дали трябва да бъдете съгласни с това да играете роля на мишена на едно мнозинство, което се опитва да си измива ръцете като Пилат Понтийски и да играе ролята на опозиция точно тогава, когато би трябвало да помисли повече за отговорностите и когато би трябвало с един-единствен жест, както направиха това в Полша, в Унгария и в Чехословакия, просто да се оттегли от властта и с това да се извини за всичките си ... - търся по-мекa дума, извинявайте - нестични деяния спрямо тази страна и спрямо този народ! *(Ръкопляскация от блока на Съюза на демократичните сили.)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата народният представител господин Атанас Узунов. Сега вие сами виждате как каскадата започна по повод на един проект за решение. Но вие ще се върнем към него, надявам се.

АТАНАС УЗУНОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми народни представители! Ние тук имаме представени фактически два проекта за решение и следователно трябва да приемем единия от тях. Преди известно време избрахме тъй нареченото "правителство на спасението". Тогава всеки един от нас като народен представител прие и за себе си реди какви компромиси ще трябва да се правят, за да може действително това правителство да бъде правителство на спасението.

Направи ми много силно впечатление един факт, когато гласувахме бюджета, когато се повишиха някои проценти, че тук - на тези първи банки, където трябва да стои правителството, стояха само министри от това "правител-

тво на спасението" от страна на опозицията. И така се получи необходимият резонанс, че едва ли не "правителството на спасението", в което броят на социалисти и други е определен точно, но се получи така, че опозицията - видите ли - прави невъзможен живота в България. Аз ще гласувам за това, което ни предлага правителството в момента, защото, ако не гласуваме едно такова решение, нашето присъствие тук е безрезултатно и следователно трябва да напуснем Народното събрание! Благодаря за вниманието. *(Бурни ръкопляскания от блока на СДС.)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Имате думата за реплика.

ВЕНЦЕСЛАВ МЕДАРСКИ: Аз имам реплика към уважавания от мен господин Стою Дулев. Чухме от него, че трябва вече да поговорим и да проговорим. Разбира се, че трябва вече да проговорите, дори трябва да почнете да пишете. Ето ви един документ, с който на 16 април 1991 г. са прехвърляни на Социалистическата партия (БСП) 19 156 дойче марки от Берлинското посолство. *(Възгласи и ръкопляскания.)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Стефан Стоилов.

СТЕФАН СТОИЛОВ: За мен, както и за болшинството в залата е ясно, че при положението, в което се намираме, фактите, които характеризираха развитието през тези месеци, налагат да приемем решението бюджетът да бъде предложен на вниманието на парламента в края на месец май.

Вземам думата във връзка с едно безпокойство и пожелание на господин Попов по повод на законите. Аз смятам, че ние трябва да отреагираме, толкова повече в светлината на този факт, който според мен е основание за един малък празник - очертаващата се реална перспектива България в екипа на останалите източни и централноевропейски страни да бъде, така да се каже, оценявана за асоцииране в Европейската общност. Да, парламентът трябва да работи върху навета от икономически закони и искам да заявя пред вас, по този начин и пред гражданите на страната, че този парламент и по-специално комисиите, които най-непосредствено и пряко се занимават със законите, работят и през изминалите месеци, господин Попов. Това е истината, противно на някоя безотговорни изказвания на безотговорни политици.

Още нещо във връзка с истината. За да бъде нашият разговор, така да се каже, инструмент, ускоряващ този процес, защото повярвайте ми, че в основните комисии, каквато е например и Комисията по икономическата политика, има едно работно тяло, едно работно ядро, в което влизат представители почти на всички политически формации, представени в този парламент, работата се затрудняване досега отчасти и през изминалите седмици, докато бяхте и вие

в Брюксел, от това, че първо беше забавено внасянето на някои законопроекти, вие сте съгласни с това. Някои закони ни бяха взети и депозирани отново след това с малки поправки, чисто формални, редакционни. Един важен закон, какъвто и Законът за приватизацията около месец тече на едно и също място в Комисията по икономическата политика и трябва да се съгласите - измислената формула от институции извън парламента за разработване на някакви принципи отне близо месец. Ние отдалеча сме готови с проекта. Много се радвам, че миналата седмица направихте една декларация, която означаваше отказ на правителството да внесе нов законопроект. Това ще ускори нашата работа. Това вие сте направили, след като сте се запознали, предполагам, с проекта на Икономическата комисия. Изброих тези неща и моля за извинение от страна на народните представители, за да подчертая, че парламентът от момента, в който вие възглавявате правителството, работи по законопроекта и ако има някакво забавяне в началните месеци, то не е наша вина. И по това трябва да бъдем наясно.

Аз не се връщам към това, че в ранната и късна есен парламентарните комисии не работиха по внесени от предишното правителство законопроекти, които на 95 на сто са сегашните, по причините са други, това е отделна тема, просто тогава не се проявяваше интерес от парламентарните комисии. Приключвайки, искам да ви уверя - в основните парламентарни комисии има работни ядра, които непрекъснато работят - това са пет дни в седмицата. Следователно откъм парламента няма и няма да има никакво забавяне в рамките на физически възможното време този пакет от закони да бъде приет. Вие да можете да представите страната и по тази линия пред света именно с една вече приета законодателна основа на реформата. Моля за съдействие от Министерския съвет, което не на последно място, може да се изрази в това, когато ние разглеждаме законопроекти, винаги да има ваши отговорни компетентни представители. *(Ръкопляскания.)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩИНИО ГАНЕВ: Ние приключваме, има думата председателят на Бюджетната комисия господин Румен Георгиев. Нещата, струва ми се, са свършено ясни и аз ще ги формулирам след неговото изказване.

РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Уважаеми колеги, предлагам да приключим. Имам официално предложение да прекратим дебатите. Приемам доводите почти на всички господа, включително и на господин Попов и господин Костов. Боли ме затова, че нещата се политизират. Толкова много проблеми има икономиката и така големи, че ми се струва, че е престъпление да съдим за един или друг проблем от това, който го е казал и какво е казал. Нещата са по-прости.

Ние днес не обсъждаме цялостното състояние на икономиката, макар че в бюджета се отразяват много от проблемите. Нещата са по-прости така, както ги дадохме и ние в нашето становище, така както го повтаряме постоянно.

Вие заявявате, че не можем да пристъпим, господа от правителството, не можете да предложите бюджета, преди да сте го съгласували с Международния валутен фонд, със синдикатите. Моля ви, внесете го за съгласуване заедно при тях и при нас. Каква полза, ако вие сте го съгласували с тях, а ние не го приемем. Нали сме сериозни хора. Нали трябва да дискутираме въпроса. След като едновременно сега го дискутирате в Международния валутен фонд, какво ви пречеше да го внесете в парламента и да го обсъждаме заедно. Аз смятам, че предложенията на повечето от депутатите, които бяха свързани с това да се поднесе необходимата информация така, както беше в точка първа в предложението за решение, са правилни. Почти от всички бе изказано мнението, че е необходимо сега да обсъдим тези проблеми, да обсъдим тази информация, която имаме, с тази, която се изискваше по точка трета на предишното решение от февруари месец и това е един трезв подход. Разбира се, възможно е за това да има решение, тя да се внесе в комисиите от страна на Министерството на финансите, от страна на правителството...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Не е нужно.

РУМЕН ГЕОРГИЕВ: А може би и не е необходимо такова решение, а задължение от тяхна страна, че това ще стане в най-скоро време. То не може да стане за два-три дни, както беше в някои предложения. Аз смятам, че това е нормално да стане на 20 и на 30 съответно се внесе бюджетът.

За това предлагам да прекратим изказванията и да преминем към гласуване на двата варианта, тъй като ние продължаваме да смятаме, че закон за съставяне на структурата, за съставяне на изпълнението на бюджета е основата в технологията на работата по бюджета. Той не е основа на Конституцията. Много малко са донирните точки на Конституцията с този закон. Това е основа, методология на съставянето на бюджета, това е методология на диалога със стопанските организации, които срещат такива грамадни трудности, това е методология на нашия контрол, на парламента, на това, което ние можем да помогнем по процеса на съставянето на бюджета. Защото, както е известно, бюджетните комисии във всички страни имат право на контрол върху целия процес на съставянето на бюджета, не на изпълнението, а на съставянето на бюджета. Това може да се реши и с един закон, такъв, какъвто е Законът за структурата, структурата по-подробна, такава, каквато се изисква сега за процесите за съставяне на бюджета и те не са така тясно свързани с Конституцията. Ние сме готови да помогнем, Бюджетната комисия и работните групи, и да подготвим

дори отделни проекти заедно с колегите от Министерския съвет, от Министерството на финансите, но не смятам, че този въпрос трябва да се отлага. Такова беше по-посе становището на Бюджетната комисия онзи ден при обсъждането, и то доста категорично изразено от всичките ѝ членове. Без това бюджетът пак ще има редица слабости, те няма да могат да бъдат преодоленни, без да има методологическа основа за това.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Само едно не се уточних, за да бъдем наясно като народни представители, господин Георгиев, закона за структурата на бюджета. Очевидно, мисля, че се убеждаваме, господин Костов, и вие трябва да посите това убеждение - не Конституцията и нейната липса е пречка за този закон. Такъв какъвто го представите, той ще съдействува и по отношение на това Конституцията да предвиди необходимите разпоредби, ако връзката е пряка.

Въпросът е друг и ви питам вас, господин Георгиев, а и господин Костов - може ли сега, когато гласуваме едно отлагане до 30 май на приемането, или на внасянето на актуализирания бюджет, задължително ли е този срок да бъде валиден и за закона за структурата на бюджета? Това просто и на мен не ми е ясно.

РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Цялостният подход, господин Ганев и господа, цялостният подход, който се предложи още от самото начало, беше гласуван от Народното събрание. Законът за структурата, съставянето и изпълнението на бюджета дори трябваше да преднестува закона за бюджета, защото той дава методологическата основа на бюджета, на един бюджет в съвременните пазарни условия. Затова ние продължаваме същата линия и настояваме за това. Ние знаем, че има един проект за закона, готови сме съвместно да го доработим, но е необходимо двата закона да вървят заедно.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Второто, което искам да разсъдим въз основа на изказването на господин Пирипски. Той, струва ми се, искаше да ни каже, то е пак по отношение на вас, че ако ние, парламентът, или вие двете, трите комисии получите необходима и очаквана информация тези дни, тогава може би предложенията за отлагането на единия и другия закон, за внасянето им, ще има една друга дата. Може да е по-скорошна, може да е по-далечна. Възприемате ли това, или предлагате да се гласуват първите решения?

РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Първо, струва ми се, че не е възможно една систематизирана информация, обосноваваща информация във връзка с бюджета да бъде представена за 2-3 дни. Затова смятам, че нашето предложение тази информация да се представи към 20, докато още се гледа бюджетът в Министер-

ския съвет, би помогнала много за разочошянето на проблемите, за да няма подобна ситуация на тази днес. Затова предложението беше за около 20 май, но това не значи, че трябва да отлагаме след 30 май внасянето на бюджета, тъй като виждате пък другите изказвания. Страната е в тежко състояние. Необходимо е бюджетът да съдействува за неговото подобряване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Такова е искането и на правителството.

Чл. 7. Сега предложението ви е да се внесе корекция в закона. Имате ли текста пред себе си? Да напомним на народните представители защо искаме да изменим и закона. Датата там по отношение на кой закон се отнася.

РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Чл. 7, аз го нямам пред себе си, но ще го цитирам по памет. Чл. 7 се отнася, че до 30 април Министерството на финансите изразходва по 1/12 от годишните разходи. То няма картбланш какъв разход да върши през месец май без това - 30 май. Затова е допълнителното внасяне, да се замени с думите до 30 май. За да бъдем акуратни, за да бъдем точни - разрешава им се да продължат тази тенденция по отношение на разходите от бюджета, на изразходването всеки месец на 1/12, докато се приеме следващият...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Костов, възразявате ли срещу тази корекция? Не? Добре.

Моля, народните представители да заемат местата си в залата, защото ще преминем към гласуване. За всички се отнася, включително и за тези, които се запътват към вратите.

Дотогава, господин Понов, господин министър-председателю, аз искам да продължим с едно изречение мисълта на народния представител господин Стефан Стоилов. И така ясно да повтора искането и на Великото Народно събрание. Наистина след много време на очакване законопроекти се внасят, те се разглеждат много интензивно от съответните парламентарни комисии, гарантирам и декларирам това на свой ред, но е необходимо едно по-непосредствено сътрудничество с членовете на правителството даже преди парламентарната зала - там, където трябва да се преодоляват трудности и различия.

Искам да ви помоля от името на Бюрото, нека още повече, когато ние съумеем своевременно да кажем кое заседание кога и какво ще разглежда и wie да направите нужното, за да се организира едно правителствено присъствие, говоря литературно, за да може законодателният процес да бъде по-хармоничен и по-бърз.

Ние също взимаме акт от вашите думи за законите, които се чакат от правителството в посоката на икономическата реформа, и също така не без отла-

гане и на законите, свързани с местните органи и държавната власт и тяхното формиране, което предстои.

По отношение на конкретните теми. Аз искам да помоля господин Румен Георгиев, а това значи да бъда чул и от народните представители, моля ви той да не настоява на предложената от него точка, с която да е определена дата правителството да поеме ангажимент, или по-точно Министерството на финансите да внесе в Бюджетната комисия данни, информация и т.п. За пореден път трябва да напомня изричните права на парламентарните комисии. В чл. 29, в чл. 122 на правилника се казва, че всички държавни органи, на първо място членовете на правителството, правителствените органи, обществени организации и граждани даже са длъжни да представят на парламентарните органи, а това значи и на комисии всички необходими данни, сведения и с присъствието си да защитават тези данни, когато това е необходимо. И по-позе това е едно задължение *ex lege* за държавните органи, за обществените организации и гражданите - не е добре чрез едно парламентарно решение ние да кажем това, което е решено предварително. Аз ви моля да се съгласите с това, а Бюрото ще окаже необходимото съдействие, както вие искате, мисля, че и правителството, и господин Костов имат разбиране за това - най-късно до 20 да имат цялата информация, която вие искате. Че това ще бъде така, аз съм убеден, защото се позовавам и на втората страница от писмото на господин министър-председателя от 3 май, в която се изразява готовност варианти на законопроекти, други данни да бъдат предоставени на съответните парламентарни комисии.

Сега остава да гласуваме това, което се налага от гледище на парламентарната ни практика.

Първо - проекторешението, с което се удължи срокът за внасяне на проекта на закона за структурата, съставянето и изпълнението на държавния бюджет и на проекта на закона за актуализирания бюджет за 1991 г. - до 30 май 1991 г.

Това е така, господин Костов, то е във връзка с ването искане. По едината записка и с другото разбиране, че наистина законът за структурата на бюджета не е в непосредствена зависимост от конституционния текст. Моля ви, правителството да прояви разбиране за това. И така... Разбира се, господин Цветков, извинете, вие сте прав - това е за внасянето, а не за приемането.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ (от място): Вие имате ли представа каква ще бъде нашата пазарна система?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Аз мисля, че тази част от решението, за която говорихме преди малко, е част, за която настойчиво се иска да бъде приета от записката на правителството.

Гласуваме, господа, това проекторешение, както е докладвано току-що. Гласувайте ви моля!

И докато посочат резултата, трябва да помоля и господин министър-председателя, ако господин Стоян Попов не го отвлича със своя глас, да се имат предвид становищата, изказани днес, че с актуализирания бюджет се очаква непременно и предложението за регионалните програми във връзка с районите, които бяха обхванати от 31 постановление.

С 216 гласували за, 22 - против, и 38 въздържали се това решение се приема.

Още една минута. Моля, тези, които влизат ръка.

Преминаваме към гласуване на законопроекта с единствен параграф, наречен законопроект за изменение на закона за държавния бюджет на Република България - параграф единствен, в чл. 7 думите "30 април" се заменят с думите "30 май". Това е последица от това, което гласувахме току-що в другата му част.

Гласувайте на първо четене по принцип този законопроект. Гласувайте, моля ви, господа народни представители!

С 221 гласували за, 18-против, и 29 въздържали се - се приема на първо четене.

Мотивите и текстът на законопроекта - Приложение N I, I

Тъй като по неговото съдържание дискусия няма, предложения не са направени - моля, народните представители, да гласуват предложението на Бюроото, което правя в момента - да преминем на това заседание към второ гласуване на законопроекта. Гласувайте процедурата!

С 224 гласували за, 15 - против, и 11 въздържали се - приема се процедурното предложение.

Преминаваме към окончателно, второ гласуване на законопроекта за изменение на Закона за държавния бюджет, параграф единствен - в чл. 7 думите "30 април" се заменят с думите "30 май". Гласувайте на второ четене този законопроект!

С 210 гласували за, 15 - против, и 24 въздържали се обявявам Закона за държавния бюджет за приет.

Текстът на закона - Приложение N I, II

Една последна дума и ще ви дам думата, госпожа Ананиева.

Получи се писмо от господин министър-председателя, чета:

"Моля да отложите за друга дата разглеждането на внесеното от Министерския съвет предложение за решение за предоставяне на еднократен безпък-

вен заем на главното управление "Социално осигуряване" към Министерството на труда и социалните грижи."

Чета това, защото писмото прекратява възможността да гледаме следващата точка от дневния ред. Тя беше по предложение на Министерския съвет, който оттегля сега, с това писмо своето искане.

Има думата председателят на парламентарната група на Българската социалистическа партия госпожа Нора Ананиева.

НОРА АНАНИЕВА: Уважаеми дами и господа, аз не гласувах против, гласувах за направените предложения. Не гласувах против, да си създавам алиби за обяснение на вота, но имам моралното право да кажа поне две думи, след като гласувахме тези решения, бих казала, със свито сърце и с тревога.

Първата ми дума е свързана с поредните опити по всеки повод, когато разглеждаме част от правителствената дейност, която е обща дейност, която е общо дело, да се третира правителството едва ли не като, налявам се, че ние се изразя деликатно, бавноразвиващо се дете, което постоянно трябва да аплодира и към което не трябва да се проявява никаква вискателност, каквато е присъща на един нормално развиващ се индивид.

Аз мисля, че правителството заслужава нашето уважение за много от своите действия. Но разбирам това уважение едновременно и като парламентарна подкрепа чрез законите, и като парламентарен контрол.

И аз мисля, че вие, г-н Попов, не би следвало да се съгласявате с такова снизходително отношение, което едва ли не се опитва да отхвърля всякакви сериозни разговори срещу изключително важната дейност, която извършвате. Това първо.

Второ. В хода на дискусиата, не бих я нарекла даже дискусия, която политизира непужко въпроса, отново беше подхвърлен един лист. Парламентарната група на Българската социалистическа партия няма контролни функции по отношение на партията или Висшия партиен съвет, но ние знаем и държим да знаем цялата истина за всеки лев на тази партия.

И аз моля, г-н Меларски да ни предостави или г-н Иван Костов този документ, който подхвърли тук и който прибра, за да имаме възможност да го проверим.

Така се получи преди една седмица, когато проверихме подхвърлената от тази трибуна фраза, цифра за 748 фирми на Българската социалистическа партия. Аз се зах лично да проверя. Отговорът беше на Министерството на финансите по повод на отправено питане. Текстът е и сега тук пред мен, всеки може да го прочете. В него пише: "В национален мащаб обществените организа-

ции имат 748 фирми общо, които не можем да диференцираме по политически партии и те не се ползват с преференции за данъчното облагане."

Оказа се, че подметнатата цифра, която между впрочем след това беше поднесена и по телевизията, интерпретирана, раздухвана, е просто едно недочитане на цифрата в един документ. За това много моля този документ, който сега беше така подхвърлен и прибран, да ни се даде. А ние поемаме ангажмента да проверим и да ви съобщим от тази трибуна, където беше поднесена тази цифра, истината по въпроса.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Сега да видим какво е времето ни утре и вдрупилен от гледище на парламента.

Пленарното заседание ще се проведе в четвъртък от 15 ч. Ще се обсъжда Търговският закон.

Трябва да се благодари на съответните комисии за готовността да се внесе на второ четене законопроектът за чуждестранните инвестиции. Всичко, което лежи на тази плоскост, ще бъде представено тук. В срока, който е определен от правилника, народният представител г-н Ясен Златков е регистрирал отново искането си да се включи проект за решение, с което да се отмени решението на Великото Народно събрание от 24 април по повод огласяването на данни за народни представители, т.е. по досиетата.

Г-н Златков, аз отново ще ви помоля утре да се видим.

Заседанието е в четвъртък. Може би ще стигнем до едно по-прецизно уточняване на базата на правилника и действащите норми. Но това се приема като надлежно представено искане.

Закривам заседанието.

(Закрито в 20,00 ч.)

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛИ:

Гиньо Ганев

Иван Глушков